

VPTZ Registratie 2017

Uitgevoerd in opdracht van
VPTZ Nederland

Rapport
September 2018

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Deel A INLEIDING	
Hoofdstuk 1 Opzet	4
1.1 Inleiding	4
1.2 Doelstelling	4
1.3 Vragenlijst	4
1.4 Methode	5
1.5 Deelname organisaties	5
1.6 Respons	7
1.7 Rapportage	8
Hoofdstuk 2 Samenvatting	9
2.1 Belangrijkste bevindingen	9
2.2 Vogelvlucht	10
2.3 Kengetallen	12
Deel B BEGELEIDING	
Hoofdstuk 3 Cliënten	14
3.1 Aantal ondersteunde cliënten	14
3.2 Ondersteuningsduur en bezettingsgraad	16
3.3 Aanmeldingen	17
3.4 Achtergrond van cliënten	22
3.5 Kwaliteitsmetingen	22
3.6 Klachtenregeling en privacyreglement	23
3.7 Nazorg na overlijden	24
Hoofdstuk 4 Uitvoerenden	25
4.1 Aantal vrijwilligers en verloop	25
4.2 Kenmerken van vrijwilligers	28
4.3 Inzet vrijwilligers	28
4.4 Coördinatoren en bestuursleden	33
4.5 Betaalde medewerkers	35
4.6 Scholing	36
Deel C FINANCIËN	
Hoofdstuk 5 Inkomsten	38
5.1 Totaal	38
5.2 VWS-subsidie	40
5.3 Subsidies van lagere overheden	41
5.4 Inkomsten uit andere bronnen	42
5.5 Eigen bijdrage gasten en logees	43
Hoofdstuk 6 Uitgaven	44
6.1 Alle uitgaven	44
6.2 Kosten 2017 versus 2016	46
6.3 Tekort en overschot	47
6.4 Ontwikkeling inkomsten/uitgaven	49
Bijlage 1 - kengetallen per provincie	

VPTZ Nederland

Barchman Wuytierslaan 10
3818 LH Amersfoort

Fleur Imming (directeur)
Marielle Gouwenberg (kennis en informatie)

Tel: 033-7601070
info@vptz.nl
www.vptz.nl

DirectResearch

Herengracht 454
1017 CA Amsterdam

Kelly de Heij (research executive)
Natalia Valk (research manager)

Tel: 020-7707579
info@directresearch.nl
www.directresearch.nl

Aangesloten bij
MOA, ISO gecertificeerd

Voorwoord

Voor u ligt de VPTZ Registratierapportage 2017. Al meer dan 20 jaar publiceert VPTZ Nederland jaarlijks rapportages, waarin een beeld wordt gegeven van het gezamenlijke werk van de leden van VPTZ Nederland.

De VPTZ Registratierapportage vormt een basis voor de beleidsontwikkeling binnen onze vereniging, de verantwoording van de subsidie van het ministerie van VWS en de belangenbehartiging. Zo heeft de rapportage als belangrijke input gediend bij de besluitvorming van het ministerie van VWS over het verhogen van het beschikbare bedrag voor de Subsidieregeling palliatieve zorg. Dit maakt de registratierapportage tot een van de belangrijkste uitgaven van VPTZ Nederland.

Ook dit jaar zijn weer meer mensen ondersteund door vrijwilligers: 12.351. Dit is een stijging van 2% ten opzichte van 2016. Vanaf 2017 is het mogelijk om de inzet van VPTZ-vrijwilligers in de intramurale zorg, zoals bijvoorbeeld verpleeg- en verzorgingshuizen, op te voeren voor de Subsidieregeling van VWS. In 2017 zien we een lichte stijging van het aantal cliënten elders, waar de intramurale zorg onder valt. VPTZ Nederland gaat nauw volgen of deze ontwikkeling zich voortzet, zodat we dichterbij het realiseren van onze ambitie komen om samen met andere partijen binnen de formele en informele zorg te streven naar passende palliatieve zorg voor iedereen. Passend bij onze missie: ***‘Aan een ieder in zijn laatste levensfase en diens naasten, bieden opgeleide vrijwilligers – daar waar nodig en gewenst – tijd, aandacht en ondersteuning’.***

In 2017 werd door 11.430 vrijwilligers ondersteuning verleend bij cliënten in de laatste levensfase. Het is mooi om te zien dat steeds meer mensen er voor kiezen dit vrijwilligerswerk te doen. De tabellen in de hoofdstukken 3 en 4 geven extra inzicht in de cijfers. Als vereniging zijn we trots op wat er is gedaan en bereikt.

Deze rapportage is, behoudens kleine aanpassingen, net zo ingericht als voorgaande jaren. We bedanken de deelnemende organisaties voor de gegevens die zij hebben aangeleverd. Zij maken het mogelijk om als VPTZ Nederland inzicht en transparantie te geven aan een ieder die zich wil verdiepen in het bijzondere werkveld van de vrijwillige palliatieve terminale zorg. Met deze gegevens wil VPTZ Nederland bijdragen aan de verdere versterking van de positie en de belangen van onze leden.

F.G. Imming
Directeur VPTZ Nederland

September 2018

1. Opzet

1.1 Inleiding

Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg (VPTZ) Nederland is de landelijke vereniging van organisaties die tijd, aandacht en ondersteuning bieden aan mensen in de laatste levensfase en hun naasten. Deze ondersteuning wordt geboden door opgeleide vrijwilligers. Deze zorg wordt zowel thuis, in hospices en steeds vaker ook in zorginstellingen geboden. Op 31 december 2017 waren er 214 organisaties aangesloten bij VPTZ Nederland. Ieder jaar verzamelt VPTZ Nederland de meest relevante gegevens van de aangesloten organisaties, met als doel het werk in kaart te brengen en de ontwikkelingen te volgen. Deze gegevens worden door onderzoeksbureau DirectResearch samengevat in een registratierapportage, die inzicht geeft in de aard, omvang, organisatie en financiering van de vrijwillige palliatieve terminale zorg.

In 1997 verscheen het eerste rapport en vanaf 2000 wordt de rapportage jaarlijks opgesteld.

De registratie is gebaseerd op gegevens van individuele lidorganisaties die vrijwilligers inzetten. Een aantal van de aangesloten organisaties (regio-organisaties, organisaties in oprichting of organisaties die eind 2017 zijn gestart) zijn niet meegenomen. In 2017 hebben 198 van de 214 VPTZ-organisaties de online vragenlijst ontvangen. In dit rapport wordt daarom uitgegaan van een populatie van 198 VPTZ-lidorganisaties. Met een respons van 93% kan een representatief beeld van de activiteiten worden gegeven.

1.2 Doelstelling

- **Belang van vrijwilligers** De VPTZ-organisaties maken voor de aangeboden hulp voornamelijk gebruik van de inzet van vrijwilligers. Deze rapportage is dan ook ten eerste bedoeld om het maatschappelijk belang van hun werk te benadrukken. De rapportage helpt daarnaast om de positie van VPTZ-vrijwilligers binnen het veld van de palliatieve terminale zorg te versterken.
- **Verantwoording naar financiers** Daarnaast is dit rapport een verantwoording naar financiers die dit werk mogelijk maken met private en overheidsmiddelen.
- **Handvatten voor organisaties** Voor de leden van VPTZ Nederland biedt deze rapportage handvatten om de eigen organisatie te plaatsen in het veld van de vrijwillige palliatieve terminale zorg. Daarnaast kunnen zij dit rapport als aanknopingspunt gebruiken voor het verbeteren van de eigen organisatie en het inrichten van de administratie. Naast deze rapportage ontvangen organisaties een individuele terugkoppeling waarin hun gegevens worden afgezet tegen die van vergelijkbare organisaties.
- **Inzicht voor betrokkenen** Doordat er ieder jaar een registratierapportage verschijnt, worden er meerjarenvergelijkingen gemaakt. In het rapport worden trends en ontwikkelingen weergegeven, waarmee het brede veld van de palliatieve terminale zorg gediend wordt.
- **Input voor onderzoek** Verder biedt dit rapport een cijfermatige onderbouwing die gebruikt kan worden voor verder (wetenschappelijk) onderzoek.

1.3 Vragenlijst

Elk jaar wordt de vragenlijst waarmee de informatie wordt opgehaald geactualiseerd. De aanpassingen in de vragenlijst voor 2017 zijn minimaal geweest. Bij het vaststellen van de vragenlijst wordt ook gekeken naar vragen die wel relevant zijn, maar niet elk jaar uitgevraagd hoeven te worden. Deze vragen hebben veelal betrekking op ontwikkelingen die niet snel gaan. In de afgelopen jaren is gebleken dat het voor Palliatieve Units (PU's) moeilijk is om de geldstromen verbonden aan het vrijwilligersdeel en het beroepsmatige deel uit elkaar te halen. Daarom is besloten de vragenlijst over financiën achterwege te laten voor PU's.

1.4 Methode

Dit onderzoek betreft een survey, waarbij aan de hand van beschrijvende statistiek de activiteiten van VPTZ-organisaties in kaart worden gebracht. Organisaties kregen de vragenlijst online aangeboden. Met een unieke inlogcode konden zij op elk gewenst tijdstip inloggen vanaf 16 april tot en met 24 juni 2018. De vragenlijst bestond uit vier delen die onafhankelijk van elkaar konden worden ingevuld: deel A Uw organisatie, deel B Financiën, deel C Cliënten en inzetten en deel D Uitvoerenden. Organisaties werden daarnaast – op basis van type organisatie – automatisch ingedeeld bij het juiste type vragenlijst.

1.5 Deelname organisaties

Dit jaar kregen 198 VPTZ-organisaties de gelegenheid mee te doen aan het onderzoek. Net als voorgaande jaren worden er vijf typen organisaties onderscheiden. De organisaties kunnen volledig zelfstandig zijn of onderdeel van een (al dan niet beroepsmatige) zorg- of welzijnsorganisatie. Hoewel het totaal aantal organisaties gelijk gebleven is ten opzichte van 2016 zien we in de afgelopen jaren een duidelijke (trendmatige) verschuiving binnen de typen organisaties. Het aantal organisaties dat alleen vrijwilligers inzet in de thuissituatie in (PZth) is gedaald. Bekend is dat dit komt door fusies tussen PZTh's. Het aantal bijna-thuis-huizen groeit nog, wat ook terug te zien is in de aantallen.

Tabel 1.1 Aantal organisaties dat de online vragenlijsten heeft ontvangen naar type organisatie

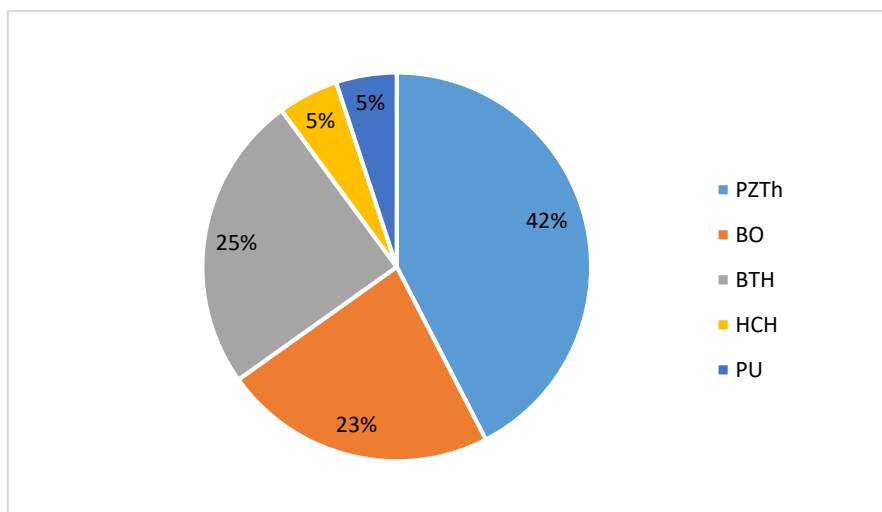
Type	Afkorting	Omschrijving	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Palliatieve zorg thuis	PZTh	Organisaties die vrijwilligers thuis inzetten	108	102	102	97	94	91	89	84
Beide-organisaties	BO	Organisaties die vrijwilligers thuis én in het hospice inzetten ¹	36	40	41	42	41	44	45	45
Bijna-thuis-huizen	BTH	Organisaties die vrijwilligers in het hospice inzetten	32	33	33	34	43	40	43	49
Highcare hospices	HCH	Organisaties die vrijwilligers inzetten in het hospice en minimaal 1 verpleegkundige op de loonlijst hebben staan	14	14	14	15	14	13	12	10
Palliatieve units	PU	Organisaties die vrijwilligers inzetten in een palliatieve unit als onderdeel van een grotere zorg- of welzijnsinstelling	8	7	6	7	7	9	9	10
Totaal			198	196	196	195	199	197	198	198

Optelsom activiteiten van de VPTZ-leden

De 198 organisaties zijn leden van VPTZ Nederland. Naast organisaties die thuis of in een hospice ondersteuning bieden, kennen we ook Beide-organisaties. Deze ondersteunen zowel thuis als in hospices. De meeste Beide-organisaties bestaan uit 1 PZTh en 1 BTH. Er zijn echter ook Beide-organisaties, die bestaan uit een PZTh-HCH-combinatie of uit meerdere PZTh's en/of meerdere BTH's en/of een HCH. Tellen we al deze onderdelen bij elkaar op, dan ontstaat een andere som. In dat geval gaat het om 131 organisaties die thuis inzetten en 116 hospices (92 BTH, 13 HCH en 11 PU).

¹ Drie HCH's die ook ondersteuning thuis bieden zijn in deze rapportage als Beide-organisatie (BO) opgenomen. 42 BO's zijn combinaties van PZTh en BTH.

Figuur 1.1 Verdeling organisaties die de vragenlijsten hebben ontvangen naar type (2017)

Tabel 1.2 Bestaansduur organisaties 2008 - 2017

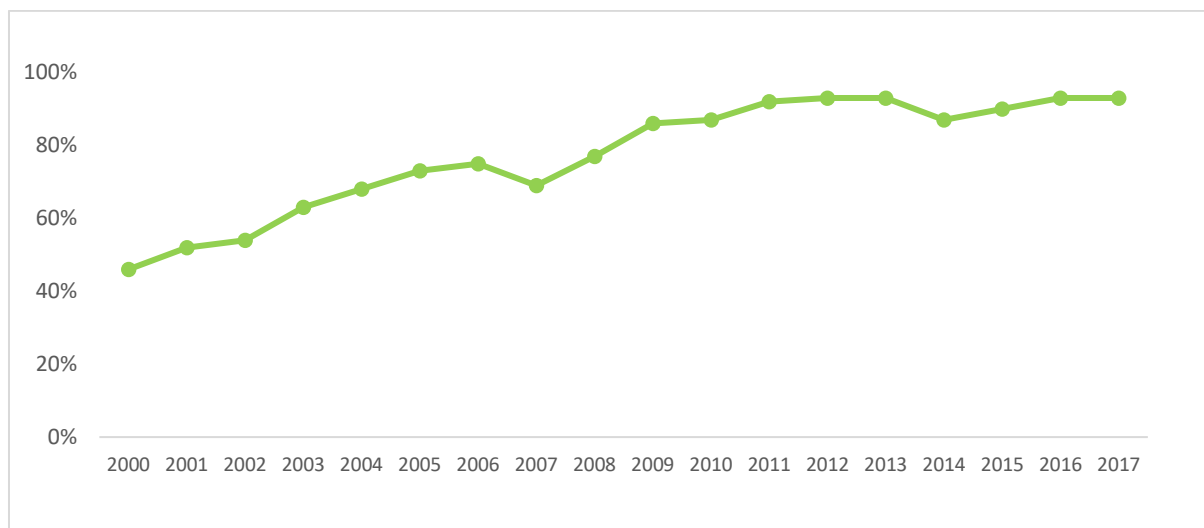
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		N = 166	N = 188	N = 181	N=184	N=182	N=173	N=182	N=184	N=184
0 tot 5 jaar	#	31	39	36	24	20	26	15	15	21
	%	19%	21%	20%	13%	11%	15%	8%	8%	11%
6 tot 10 jaar	#	27	31	27	28	32	30	31	25	25
	%	16%	17%	15%	15%	18%	17%	17%	14%	14%
11 tot 20 jaar	#	74	83	77	82	70	62	65	65	57
	%	45%	44%	43%	45%	38%	36%	36%	35%	31%
ouder dan 20 jaar	#	34	35	41	50	60	55	71	79	81
	%	20%	19%	23%	27%	33%	32%	39%	43%	44%

Continuïteit Het aantal organisaties ouder dan 20 jaar stijgt, wat aangeeft dat de branche stabiel is. De daling in 2014 werd veroorzaakt door een lagere respons in deze categorie.

1.6 Respons

Van de 198 organisaties die de online vragenlijst ontvingen, hebben 184 organisaties één of meerdere onderdelen ingevuld. De respons voor dit jaar ligt daarmee op 93%, wat gelijk is aan vorig jaar. Van de deelnemende organisaties heeft 87% alle onderdelen ingevuld. Deze respons is meer dan voldoende voor het geven van een representatief beeld.

Figuur 1.2 Respons 2000 – 2017

Tabel 1.3 Respons 2017 per onderdeel naar type organisatie

Onderdeel	Type	PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal
		N = 84	N = 45	N = 49	N = 10	N = 10	N = 198
Deel A Relatiebeheer	#	78	43	48	6	7	182
	%	93%	96%	98%	60%	70%	92%
Deel B Financiën	#	77	40	47	5		169
	%	92%	89%	96%	50%		85%
Deel C Cliënten	#	79	42	47	6	5	179
	%	94%	93%	96%	60%	50%	90%
Deel D Uitvoerenden	#	79	42	48	6	5	180
	%	94%	93%	98%	60%	50%	91%
Minimaal 1 onderdeel	#	79	43	49	6	7	184
	%	94%	96%	100%	60%	70%	93%
Alle onderdelen	#	77	39	46	5	5	172
	%	92%	87%	94%	50%	50%	87%

1.7 Rapportage

De uitkomsten van de verschillende typen organisaties worden in het rapport apart weergegeven. De gegevens van PZTh's met of zonder betaalde coördinatie zijn daar waar zinvol gesplitst. De gegevens van BO's worden, waar mogelijk en nodig, gesplitst in organisaties met 1-2 bedden en organisaties met meer dan 2 bedden. Het splitsen van de gegevens van BO's voor het thuisgedeelte en hospicegedeelte was niet mogelijk, omdat slechts 15% van deze organisaties deze gegevens gesplitst heeft aangeleverd.

De gegevens van 2017 worden daar waar het mogelijk en zinvol is, vergeleken met voorgaande jaren. Soms is het hiervoor nodig om de gegevens van voorgaande jaren te extrapoleren naar dit jaar. Hierbij is rekening gehouden met de verhouding tussen typen organisaties (gewogen extrapolatie).

De uitkomsten van dit onderzoek worden ook individueel aan de deelnemende VPTZ-organisaties teruggekoppeld, waarbij zij hun uitkomsten met die van andere organisaties kunnen vergelijken. Interessante vergelijkingspunten daarbij zijn onder andere de gemiddelde kosten per cliënt, het aantal vrijwilligers per (betaalde) coördinator en de huisvestingskosten.

2. Samenvatting

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste bevindingen en resultaten van het onderzoek weergegeven. Vervolgens worden de belangrijkste getallen per onderwerp en type organisatie vermeld.

2.1 Belangrijkste bevindingen

Gedegen overzicht Dit rapport geeft met 93% respons een in hoge mate betrouwbaar overzicht van wat er in 2017 bij de VPTZ-organisaties is gebeurd. Slechts negen organisaties hebben geen van de onderdelen ingevuld. Betrokkenen en externen (zoals het ministerie van VWS, fondsen en samenwerkingspartners) krijgen met dit rapport goed inzicht in de door de vrijwilligers verrichte arbeid, de omringende activiteiten en financiën.

Veel werk verzet De 198 bij VPTZ Nederland aangesloten organisaties hebben in 1.425.251 uur, 12.351 cliënten ondersteund. Hiervoor waren 11.430 VPTZ-vrijwilligers beschikbaar. Cliënten worden zowel thuis als in het hospice gemiddeld ruim drie weken ondersteund.

Stijging aantal cliënten Het aantal cliënten is met 2% gestegen ten opzichte van vorig jaar. Het aantal vrijwilligers neemt iets toe in 2017. Er is nog behoefte aan circa 258 extra vrijwilligers.

Meeste cliënten in hospice Ook dit jaar worden meer cliënten ondersteund in hospices dan in de thuissituatie. In 2009 werd landelijk gezien nog ongeveer 55% van de cliënten ondersteund in de thuissituatie en 45% in hospices. Sinds 2010 is deze verhouding gekanteld. In 2017 blijft dit gelijk ten opzichte van 2016: 56% van de cliënten ontving ondersteuning in het hospice, 40% thuis en 4% elders (beroepsmatige zorginstellingen, zoals een verpleeghuis).

Deskundigheidsbevordering De meeste organisaties laten vrijwilligers en coördinatoren een (introductie) training volgen. In 2017 waren er 22.825 deelnemers aan trainingen. Dit betreft trainingen van het landelijke scholingsaanbod van de VPTZ Academie, trainingen gevolgd bij andere instituten en (thema)bijeenkomsten georganiseerd door de organisaties zelf.

Financiële situatie VPTZ-organisaties De gemiddelde inkomsten zijn met een stijging van 11% hoger dan in 2016. Bijna 59% van de inkomsten wordt verkregen uit overheidssubsidies. Daarnaast wordt een groot deel van de inkomsten gegenereerd uit andere bronnen, zoals vriendenstichtingen, particulieren en bedrijfsleven. De gemiddelde kosten stegen in 2017 met 2%. De grootste uitgavenpost voor de organisaties is het salaris van de coördinatoren.

Organisaties met een tekort 29% van de organisaties geeft aan een financieel tekort te hebben. Dit is een lichte daling ten opzichte van 2016 toen het 36% was. Deze financiële situatie zal door VPTZ Nederland besproken worden met het ministerie van VWS, zorgverzekeraars en andere belangrijke stakeholders.

2.2 Vogelvlucht

Op de volgende pagina's worden de belangrijkste uitkomsten in vogelvlucht weergegeven. Vervolgens worden in een overzichtstabel de meeste belangrijke kengetallen per type organisatie vermeld.

VPTZ-organisaties in 2017	
198	Aangeschreven organisaties
93%	Responderende organisaties
87%	Zet vrijwilligers in de avond in
51%	Zet vrijwilligers in de nacht in
84%	Hanteert een klachtenregeling voor cliënten/nabestaanden
80%	Hanteert een klachtenregeling voor vrijwilligers
78%	Heeft een privacy reglement
92%	Heeft een scholingsplan voor vrijwilligers
58%	Heeft een scholingsplan voor coördinatoren
14%	Heeft een scholingsplan voor bestuursleden
62%	Biedt nazorg aan nabestaanden rondom het overlijden
80%	Meet tevredenheid cliënten
90%	Meet tevredenheid nabestaanden

Uitvoerenden in 2017	
11.430	Vrijwilligers*
18%	Geeft aan een tekort aan vrijwilligers te hebben
258	Vrijwilligers tekort
5%	Vrijwilligers niet ingezet
46%	Nieuwe vrijwilligers die zichzelf aangemeld hebben
50%	Nieuwe vrijwilligers door actieve werving
1.425.251	Uur ondersteuning door vrijwilligers geleverd
140	Aantal uren inzet per jaar per vrijwilliger
536	Vrijwilligerscoördinatoren*
39	Uren coördinatie gemiddeld per week per organisatie
37	Uren betaalde coördinatie gemiddeld per week per organisatie
15%	Organisaties met onbetaalde coördinatie
1.275	Actieve bestuursleden incl. vriendenstichting*
7	Bestuursleden gemiddeld per organisatie incl. Vriendenstichting

* Geëxtrapoleerd cijfer

Clënten in 2017

13.802	Clënten aangemeld*
12.351	Clënten ondersteund*
2.947	Van de 13.802 aangemelde cliënten niet ondersteund*
1.496	Clënten aangemeld in 2016 en nog ondersteund in 2017*
36%	Van de niet-ondersteunde cliënten voor inzet overleden
77	Clënten jonger dan 40 jaar, waarvan 1 kind
74%	Binnen 3 dagen ondersteund
73%	Bedbezettingsgraad gemiddeld hospices totaal
23	Dagen ondersteuning per cliënt (gemiddeld van alle organisaties)
131	Uur vrijwilligerszorg per cliënt
582	Aantal bedden

Verklaarde inkomsten VPTZ-organisaties in 2017

59%	VWS-subsidie
3%	Wmo-subsidie
24%	Overige bronnen
14%	Eigen bijdrage gasten per dag
0,1%	Eigen bijdrage logees per dag
€ 33	Gemiddelde eigen bijdrage cliënten in hospices per dag
€ 16	Gemiddelde eigen bijdrage logees in hospices per dag

Verklaarde uitgaven VPTZ-organisaties in 2017

47%	Salaris coördinatoren (algemene en vrijwilligerscoördinatoren)
2%	Overige salariskosten
19%	Huisvesting (vast en variabel)
8%	Organisatie
6%	Activiteiten
5%	Verzorging
3%	Afschrijving gebouwen/verbouwingen
3%	Afschrijving inventaris
2%	Incidentele uitgaven
4%	Overig
29%	Heeft een tekort (incl. giften, donaties & bijdragen Stichting Vrienden)

* Geëxtrapoleerd cijfer

2.3 Kengetallen

Tabel 2.1 Overzicht kengetallen per type organisatie

Kengetallen (gemiddelden)	PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal
Vrijwilligers	27	86	72	99	74	57
Coördinatoren	2,5	3,3	2,8	1,5	1,4	2,7
<i>Betaalde coördinator uren</i>	70%*	95%	86%	97%	100%	85%
Cliënten	51	82	52	93	93	61
Aantal bedden		4,6	4,2	8,2	8,8	5,0
<i>Bezettingsgraad</i>		72%	71%	83%	77%	73%
Inkomsten	€ 49.130	€ 243.088	€ 206.675	€ 317.260		€ 147.366
Uitgaven	€ 45.933	€ 246.385	€ 186.087	€ 144.340		€ 135.268
Organisaties met een tekort						
<i>Incl. giften, donaties & bijdrage Stichting Vrienden</i>	26%	41%	26%	20%		29%
<i>Excl. giften, donaties & bijdrage Stichting Vrienden</i>	45%	73%	72%	40%		59%
Uren zorg per cliënt	33	161	245	164	107	131
Uitgaven per cliënt	€ 907	€ 2.988	€ 3.613	€ 1.549	-- **	€ 2.220
Aantal beschikbare vrijwilligers per cliënt	0,5	1,0	1,4	1,1	0,8	0,9

*) Dit percentage is inclusief PZTh's met onbetaalde coördinatie. Voor uitsplitsing PZTh onbetaald en PZTh betaald zie tabel 2.2.

***) Bij PU's zijn de financiële gegevens niet uitgevraagd, daardoor kunnen de uitgaven per cliënt niet berekend worden.

Tabel 2.2 Overzicht kengetallen uitgesplitst PZTh onbetaald en betaald en BO 1-2 bedden en >2 bedden

Kengetallen (gemiddelden)	PZTh onbetaald	PZTh betaald	BO 1-2 bedden	BO >2 bedden
Vrijwilligers	19	29	58	91
Coördinatoren	2	2	5	3
<i>Betaalde coördinatoruren</i>		78%	60%	96%
Cliënten	25	49	52	88
Aantal bedden			2	5
<i>Bezettingsgraad</i>			61%	70%
Inkomsten	€ 14.767	€ 49.685	€ 92.869	€ 247.653
Uitgaven	€ 12.794	€ 52.252	€ 88.069	€ 225.118
Organisaties met een tekort				
<i>Incl. giften, donaties & bijdrage Stichting Vrienden</i>	43%	37%	25%	35%
<i>Excl. giften, donaties & bijdrage Stichting Vrienden</i>	57%	44%	75%	68%
Uren zorg per cliënt	33	41	103	156
Uitgaven per cliënt	€ 512	€ 1.066	€ 1.694	€ 2.558
Aantal beschikbare vrijwilligers per cliënt	0,8	0,6	1,1	1,0

3 Cliënten

In dit hoofdstuk wordt eerst de algemene informatie over de ondersteuning van cliënten beschreven, zoals het aantal ondersteunde cliënten, waar ze zijn ondersteund en hoe lang de ondersteuning duurde. Vervolgens wordt beschreven door wie ze zijn aangemeld, de verblijfplaats op het moment van aanmelding, de tijd tussen aanmelding en start ondersteuning en de achtergrond van cliënten (leeftijd, geslacht, doodsoorzaak). Tot slot wordt weergegeven of en hoe de tevredenheid wordt gemeten en of er voor de nabestaanden aan nazorg wordt gedaan.

3.1 Aantal ondersteunde cliënten

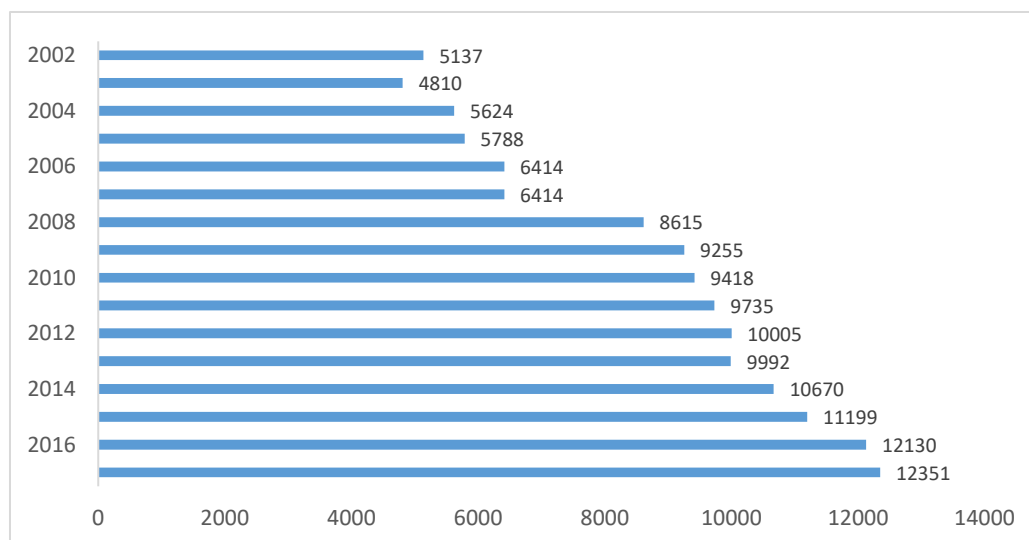
Meeste ondersteuning in hospice In 2017 zijn door de 179 organisaties die vragenlijst C (cliënten) hebben ingevuld 10.909 cliënten door vrijwilligers ondersteund. Evenals in voorgaande jaren werden de meeste cliënten ondersteund in een hospice (56%). We zien dat de kanteling in de verhouding die sinds 2010 is ingezet (in 2009 werd nog 55% van de cliënten in de thuissituatie ondersteund) zich stabiliseert. Uit de onderstaande tabel blijkt dat vrijwilligers van PZTh's ook bij hospices en elders (beroepsmatige zorginstellingen) worden ingezet.

Tabel 3.1 Aantal ondersteunde cliënten 2017 naar type organisatie en plaats van ondersteuning

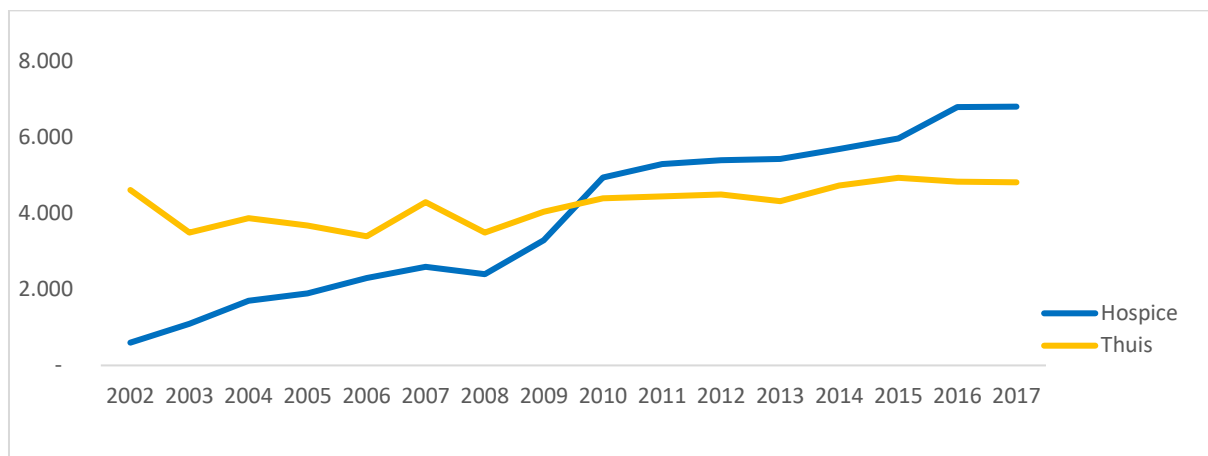
		PZTh N = 79	BO N = 42	BTH N = 47	HCH N = 6	PU N = 5	Totaal N = 179
Thuis	#	3113	1249				4362
Hospice	#	551	2164	2421	559	466	6161
Elders	#	336	50				386
Totaal	#	4000	3463	2421	559	466	10909
Extrapolatie	#	4253	3710	2524	932	932	12351
Gemiddeld per organisatie		51	82	52	93	93	61

Stijging aantal cliënten Bij indexatie (extrapoleren) van het aantal ondersteunde cliënten bij alle organisaties, komen we op 12.351 cliënten. Ten opzichte van vorig jaar is dit een stijging van 2%. De ogenschijnlijk grote daling bij HCH's (tabel 3.2) moet met enige voorzichtigheid geïnterpreteerd worden. De waarde van dit cijfer is gering omdat 10 van de 12 HCH's in 2016 deelnamen, terwijl dat er in 2017 'slechts' 6 van de 10 waren.

Figuur 3.1 Totaal aantal ondersteunde cliënten 2002 – 2017

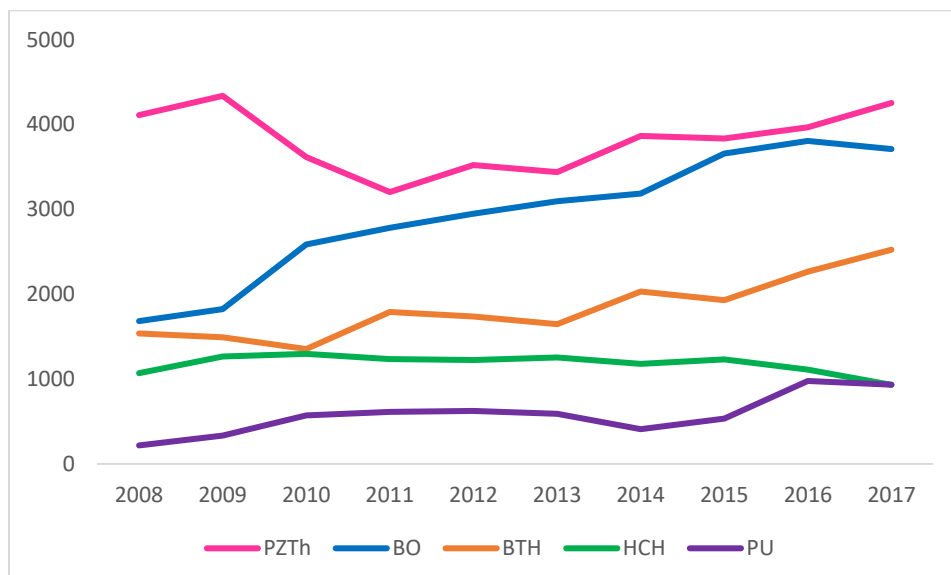
Figuur 3.2 Ontwikkeling cliënten 2002-2017 naar locatie van inzet (extrapolatie)

Tabel 3.2 Ondersteunde cliënten 2012-2017 naar type organisatie (extrapolatie)

		PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal
2012	#	3522	2950	1739	1226	623	10005
2013	#	3477	3024	1648	1254	589	9992
2014	#	3864	3185	2030	1180	411	10670
2015	#	3834	3741	1882	1142	599	11198
2016	#	3967	3807	2267	1111	977	12130
2017	#	4253 (34%)	3710 (30%)	2524 (20%)	932 (8%)	932 (8%)	12351 (100%)
verschil 2016 - 2017	%	7%	-3%	11%	-16%	-5%	2%

Figuur 3.3 Aantal ondersteunde cliënten (geëxtrapolerd) 2008 – 2017 naar type organisatie

3.2 Ondersteuningsduur en bezettingsgraad

Bijna driekwart van de cliënten wordt korter dan een maand ondersteund Gemiddeld genomen werden cliënten thuis gedurende een periode van 22 dagen ondersteund door vrijwilligers, wat korter is dan in 2016 (25 dagen). In de verschillende hospices ontving men gemiddeld 23 dagen ondersteuning. Dit is gelijk aan 2016. 6% van het totaal aantal cliënten werd langer ondersteund dan drie maanden.

Tabel 3.3 Gemiddelde ondersteuningsduur per cliënt in dagen naar type organisatie in 2017

	Type	PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal
Ondersteuningsduur		N=77	N = 42	N = 47	N = 6	N = 5	N = 177
Ondersteuningsduur in dagen	gem	23	23	23	27	25	23

Tabel 3.4 Gemiddelde ondersteuningsduur per cliënt in dagen naar type organisatie en plaats van ondersteuning in 2017

	Type	PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal
Plaats van ondersteuning		N=77	N = 42	N = 47	N = 6	N = 5	N = 177
Thuis	gem	23	20				22
Hospice	gem	12	25	23	27	25	23
Elders	gem	15	23				17

Tabel 3.5 Duur ondersteuning naar type organisatie (in %) in 2017

		PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal	Cumulatief
		N = 79	N = 42	N = 47	N = 6	N = 5	N = 179	
1 dag	%	14%	7%	4%	3%	2%	8%	8%
1 dag tot 1 week	%	25%	32%	31%	30%	22%	29%	37%
1 tot 2 weken	%	12%	16%	17%	20%	11%	15%	52%
2 tot 3 weken	%	11%	9%	10%	12%	9%	10%	62%
3 weken tot 1 maand	%	7%	9%	9%	11%	23%	9%	71%
1 tot 3 maanden	%	11%	15%	15%	21%	14%	14%	85%
3 tot 6 maanden	%	4%	3%	3%	4%	2%	4%	89%
Meer dan 6 maanden	%	3%	1%	0%	0%	1%	2%	90%
Onbekend	%	12%	7%	9%	0%	17%	10%	100%

Aantal bedden In totaal waren er in 2017 bij de organisaties die deze vraag hebben ingevuld 483 bedden beschikbaar voor palliatieve terminale zorg. Wanneer we dit cijfer extrapoleren naar alle deelnemende organisaties, komen we op 582 bedden, wat iets hoger is dan het aantal in 2016 (562 bedden).

Tabel 3.6 Aantal bedden naar type organisatie in 2017

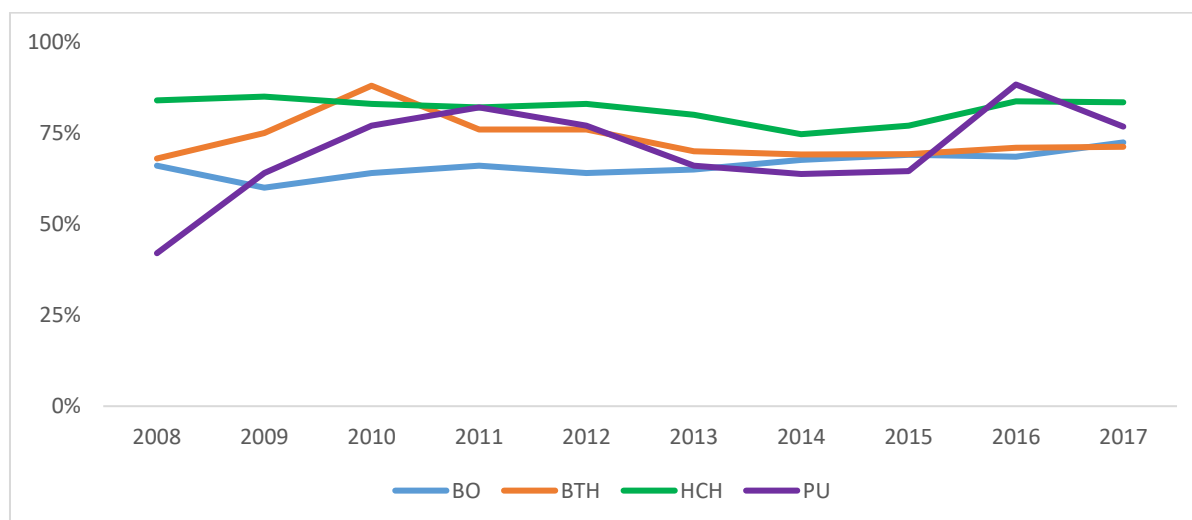
		PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal
		N = 79	N = 42	N = 47	N = 6	N = 5	N = 179
Bedden	#		193	197	49	44	483
Extrapolatie bedden			207	205	82	88	582
	gem		4,6	4,2	8,2	8,8	4,8

Bezettingsgraad minimaal gestegen De bezettingsgraad (aantal cliënten x ondersteuningsduur) / (aantal bedden x 365) van de bedden in hospices (deel van het jaar dat van een bed gebruik wordt gemaakt) is ten opzichte van vorig jaar licht gestegen.

Tabel 3.7 Bezettingsgraad naar type organisatie 2011 - 2017

		PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal
2011	%		66%	76%	82%	82%	73%
2012	%		64%	76%	83%	77%	73%
2013	%		65%	70%	80%	66%	69%
2014	%		68%	69%	75%	64%	69%
2015	%		69%	69%	77%	65%	70%
2016	%		68%	71%	84%	88%	72%
2017	%		72%	71%	83%	77%	73%

Figuur 3.4 Bezettingsgraad per type organisatie 2008 - 2017

3.3 Aanmeldingen

Binnen enkele dagen ondersteuning 74% van de cliënten heeft binnen drie dagen ondersteuning van een vrijwilliger ontvangen of is opgenomen in een hospice. Net zoals voorgaande jaren zijn PZTh's het snelst met hun inzet; in 54% van de gevallen was het mogelijk om binnen 24 uur een vrijwilliger in te zetten en in minstens 82% van de gevallen was er binnen drie dagen ondersteuning.

Tabel 3.8 Tijd tussen aanmelding en ondersteuning naar type organisatie in 2017

		PZTh N = 79	BO N = 42	BTH N = 47	HCH N = 6	PU N = 5	Totaal N = 179	Cumulatief
< 24 uur	%	54%	33%	25%	22%	2%	37%	37%
1-2 dagen	%	19%	29%	36%	38%	21%	27%	64%
2-3 dagen	%	9%	9%	11%	10%	18%	10%	74%
4-7 dagen	%	4%	9%	9%	22%	25%	9%	82%
> 7 dagen	%	2%	9%	5%	8%	16%	6%	88%
onbekend	%	12%	10%	14%	100%	18%	12%	100%

Kwart van de aangemelde cliënten niet ondersteund In 2017 hebben 13.802* cliënten zich aangemeld bij de verschillende organisaties. Van deze groep heeft 21% (2.947*) uiteindelijk geen ondersteuning ontvangen. De belangrijkste reden is dat de cliënt voor de eerste inzet reeds is overleden (36%). In 12% van de gevallen zoekt de cliënt zelf een andere plek.

Cliënten aangemeld in 2016 nog ondersteund in 2017 Van het aantal aangemelde cliënten in 2017 zijn er uiteindelijk 10.855* ondersteund. Het totaal aantal ondersteunde cliënten in 2017 was 12.351*. Dit betekent dat 1.496* cliënten in 2016 al waren aangemeld en in 2017 nog werden ondersteund.

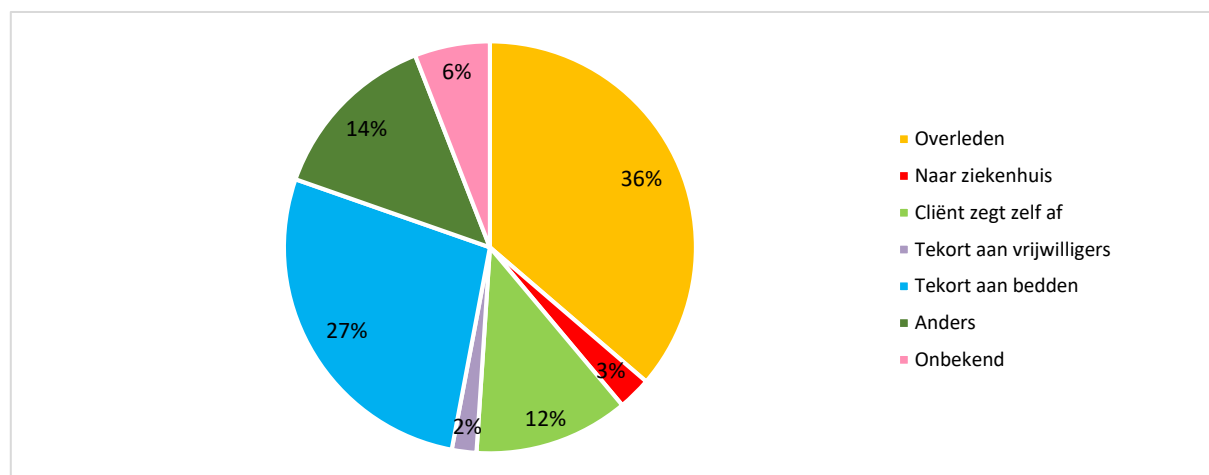
Tabel 3.9 Aantal niet ondersteunde cliënten naar type organisatie in 2017

		PZTh N = 79	BO N = 42	BTH N = 47	HCH N = 6	PU N = 5	Totaal N = 179
Niet ondersteund	#	591	1375	663	252	66	2947
Extrapolatie	#	634	1406	695	336	119	3190

Tabel 3.10 Reden niet ondersteunde cliënten per type organisatie (%) in 2017

	PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal
Cliënten waren overleden	56%	31%	28%	38%	30%	36%
Cliënten moesten naar het ziekenhuis	5%	2%	2%	3%	0%	3%
Cliënten besloten zelf af te zien van ondersteuning door de organisatie	14%	13%	7%	12%	35%	12%
Vanwege capaciteitsprobleem door tekort aan vrijwilligers	5%	2%	0%	0%	0%	2%
Vanwege capaciteitsprobleem door tekort aan bedden	0%	30%	46%	43%	5%	27%
Anders	16%	16%	10%	3%	15%	14%
Onbekend	4%	7%	7%	0%	15%	6%

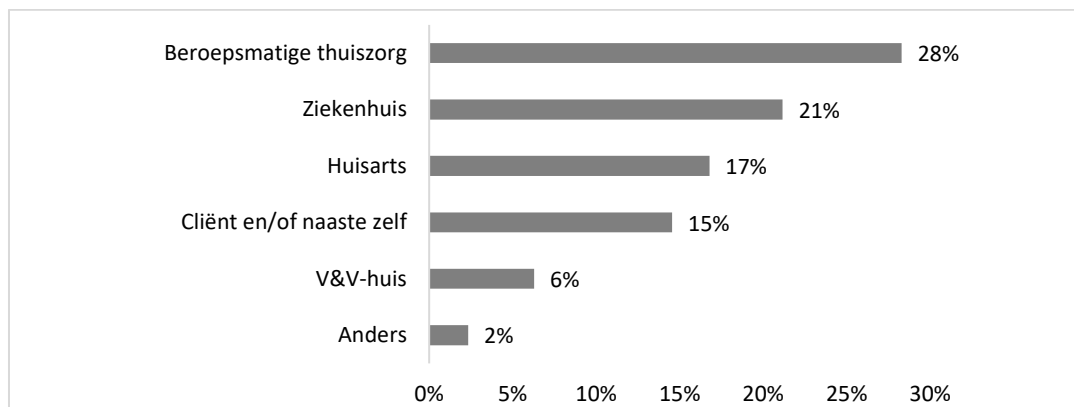
Figuur 3.5 Reden niet ondersteund na aanmelding in 2017

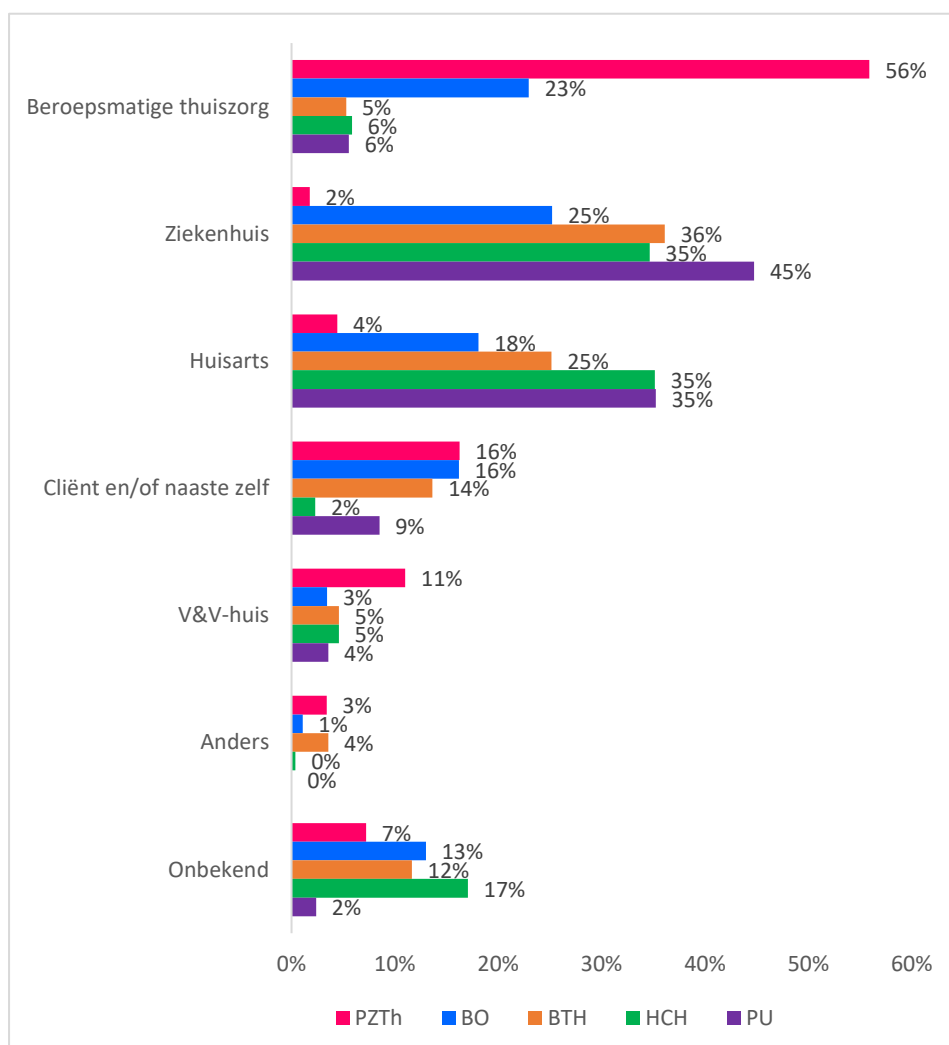
* Geëxtrapoleerd cijfer

Thuiszorg en ziekenhuis melden vaak aan Ook in 2017 werden de meeste cliënten aangemeld door de beroepsmatige thuiszorg of het ziekenhuis. Meer dan de helft (56%) van de mensen die thuis ondersteuning ontvangen wordt door de beroepsmatige thuiszorg aangemeld. Dit percentage ligt veel lager voor cliënten in een HCH, BTH of PU, daar wordt slechts 6% van de cliënten aangemeld door de thuiszorg. In ruim 56% van de gevallen komen cliënten via een ziekenhuis in het hospice, rond de 31% wordt verwezen door de huisarts. Kijken we naar de verdeling van verwijzers vanaf 2010 dan zien we hier geen grote verschuivingen.

Figuur 3.6 Verdeling verwijzers (in % cliënten) – alle typen organisatie in 2017

Figuur 3.6.1 Verdeling verwijzers (in % cliënten) – per type organisatie in 2017

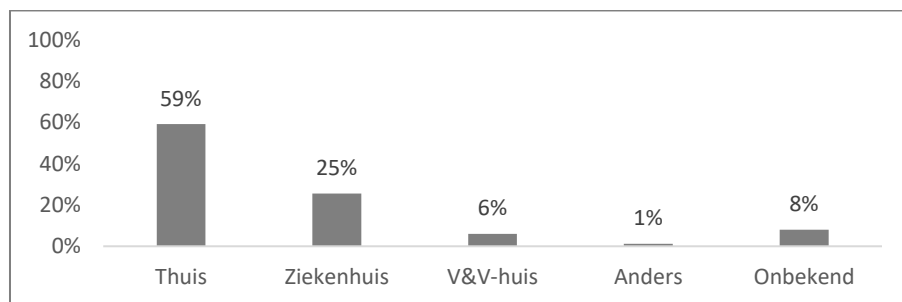

Tabel 3.11 Verwijzingen naar type organisaties (in aantal cliënten en %) in 2017

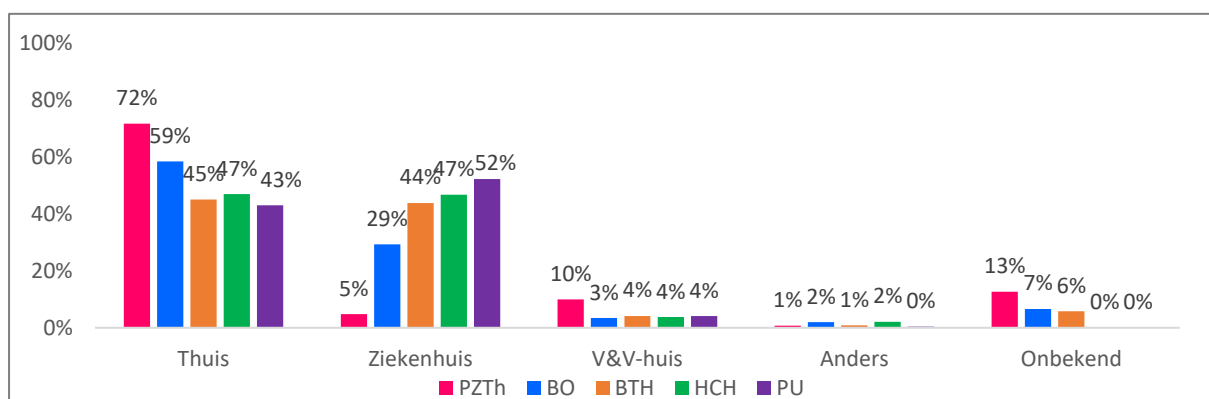
Type		PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal
Aanmelding via		N = 79	N = 42	N = 47	N = 6	N = 5	N = 179
Cliënt en/of naaste zelf	#	727	752	413	18	43	1953
	%	16%	16%	14%	2%	9%	15%
Huisarts	#	198	839	762	276	178	2253
	%	4%	18%	25%	35%	35%	17%
Beroepsmatige thuiszorg	#	2499	1065	160	46	28	3798
	%	56%	23%	5%	6%	6%	28%
V&V-huis	#	492	160	139	36	18	845
	%	11%	3%	5%	5%	4%	6%
Ziekenhuis	#	79	1170	1094	272	226	2841
	%	2%	25%	36%	35%	45%	21%
Anders	#	152	50	108	3		313
	%	3%	1%	4%	0%	0%	2%
Onbekend	#	322	603	353	134	12	1424
	%	7%	13%	12%	17%	2%	11%
Totaal	#	4469	4639	3029	785	505	13427
	%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Voornamelijk vanuit thuissituatie 59% van alle cliënten verbleef voor het moment van ondersteuning thuis (of bij familie of vrienden). 25% bevond zich in het ziekenhuis en 7% verbleef in een V&V-huis of ergens anders. Dit is nagenoeg gelijk aan 2016.

Figuur 3.7 Plaats van verblijf cliënt voorafgaand aan inzet thuis of in hospice (in %) – Totaal in 2017

Figuur 3.7.1 Plaats van verblijf cliënt voorafgaand aan inzet thuis of in hospice (in %) – per type organisatie in 2017

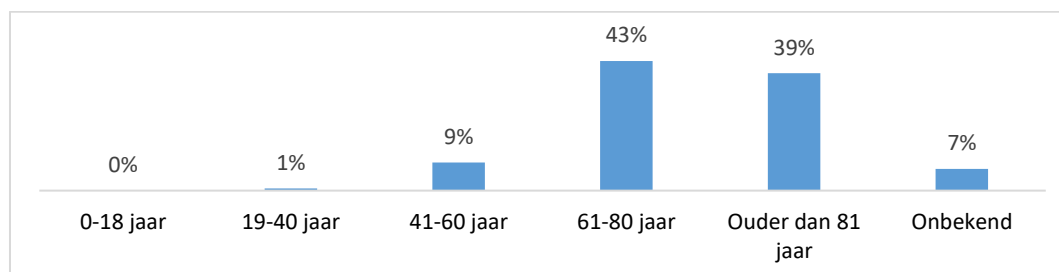
Tabel 3.12 Plaats van verblijf cliënt voorafgaand aan inzet thuis of in hospice (in aantal cliënten en %) 2017

		PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal
		N = 79	N = 42	N = 47	N = 6	N = 5	N = 179
Thuis	#	2872	2028	1093	263	201	6457
	%	72%	59%	45%	47%	43%	59%
Ziekenhuis	#	192	1018	1064	262	244	2780
	%	5%	29%	44%	47%	52%	25%
V&V-huis	#	401	118	101	21	19	660
	%	10%	3%	4%	4%	4%	6%
Anders	#	29	69	21	12	2	133
	%	1%	2%	1%	2%	0%	1%
Onbekend	#	506	230	142	1		879
	%	13%	7%	6%	0%	0%	8%
Totaal	#	4000	3463	2421	559	466	10909
	%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

3.4 Achtergrond van cliënten

Overwegend ouderen De meeste cliënten die door vrijwilligers worden ondersteund, vallen in de leeftijdsgroep 61-80 jaar. Maar er zijn ook 77 cliënten jonger dan 40 jaar ondersteund, waaronder 1 kind (jonger dan 18). Iets meer dan de helft (51%) van de cliënten was vrouw, 45% man en van 4% is het geslacht niet vastgelegd.

Figuur 3.8 Leeftijdscategorieën cliënten (in %) in 2017

3.5 Kwaliteitsmetingen

Cliënttevredenheid tijdens het ondersteuningsproces wordt gemeten bij 80% van de organisaties Bij de meerderheid gebeurt dit door een persoonlijk gesprek met cliënten en/of naasten. Naast persoonlijke gesprekken wordt cliënttevredenheid bij bijna een kwart ook door middel van een evaluatieformulier of vragenlijst gemeten. Cliënttevredenheid wordt ook gepeild door middel van telefonische gesprekken.

Tabel 3.13 Meten cliënttevredenheid tijdens het ondersteuningsproces per type organisatie in 2017

		PZTh N = 78	BO N = 43	BTH N = 48	HCH N = 6	PU N = 7	Totaal N = 182
Ja	%	78%	74%	85%	100%	86%	80%
Nee	%	22%	26%	15%	0%	14%	20%

Tabel 3.14 Wijze waarop tevredenheid cliënt tijdens het ondersteuningsproces wordt gemeten in 2017

		PZTh N = 61	BO N = 32	BTH N = 41	HCH N = 6	PU N = 6	Totaal N = 146
Persoonlijk gesprek	%	90%	100%	100%	67%	100%	95%
Evaluatieformulier / vragenlijst	%	13%	31%	20%	83%	33%	23%
Anders	%	25%	3%	10%	33%	0%	15%

Nabestaandentevredenheid gemeten door 90% van de organisaties Net als vorig jaar gebeurt het meten van de nabestaandentevredenheid vooral via een persoonlijk gesprek en in mindere mate middels een evaluatieformulier of vragenlijst. Een verklaring kan zijn dat een persoonlijk gesprek verreweg de meeste informatie oplevert en dat het voeren van een persoonlijk gesprek ook een vorm is van nazorg. Een andere manier van meten van de nabestaandentevredenheid is vooral telefonisch.

Tabel 3.15 Meting tevredenheid bij nabestaanden per type organisatie in 2017

		PZTh N = 78	BO N = 43	BTH N = 48	HCH N = 6	PU N = 7	Totaal N = 182
Ja	%	83%	95%	94%	100%	100%	90%
Nee	%	17%	5%	6%	0%	0%	10%

Tabel 3.16 Wijze meting tevredenheid nabestaanden per type organisatie in 2017

		PZTh N = 65	BO N = 41	BTH N = 45	HCH N = 6	PU N = 7	Totaal N = 164
Persoonlijk gesprek	%	88%	78%	84%	50%	86%	83%
Evaluatieformulier / vragenlijst	%	35%	73%	60%	67%	57%	54%
Anders	%	25%	7%	11%	50%	29%	18%

Meting belangrijk voor jaarlijkse verbetercyclus Het meten van de tevredenheid van cliënten en nabestaanden wordt voornamelijk gebruikt als basis voor de jaarlijkse verbetercyclus. Met name de HCH's en PU's gebruiken de metingen ook voor de managementrapportage.

Tabel 3.17 Gebruik meting tevredenheid cliënten en nabestaanden per type organisatie in 2017

		PZTh N = 70	BO N = 41	BTH N = 46	HCH N = 6	PU N = 7	Totaal N = 170
Momenteel niets	%	17%	7%	9%	0%	14%	12%
Wordt meegenomen in Managementrapportage	%	14%	39%	30%	67%	57%	28%
Wordt meegenomen in jaarlijkse verbetercyclus	%	56%	66%	63%	83%	86%	62%
Anders	%	30%	24%	24%	33%	43%	28%

3.6 Klachtenregeling en privacyreglement

Meerderheid hanteert klachtenregeling 84% hanteert een klachtenregeling voor cliënten/nabestaanden en 80% voor vrijwilligers. Dit is precies gelijk aan vorig jaar. Bij de HCH's en PU's ligt dit gebruik hoger, zij hanteren allemaal een klachtenregeling voor cliënten/nabestaanden.

Meerderheid heeft privacyreglement Van alle organisaties heeft 78% een privacyreglement, HCH's en PU's hebben dit allemaal.

Tabel 3.19 Aanwezigheid klachtenregelingen en privacyreglement in 2017

		PZTh N = 78	BO N = 43	BTH N = 48	HCH N = 6	PU N = 7	Totaal N = 182
Hanteert klachtenregeling – cliënten/nabestaanden	%	83%	81%	81%	100%	100%	84%
Hanteert klachtenregeling - vrijwilligers	%	83%	77%	73%	83%	100%	80%
Privacyreglement	%	73%	74%	83%	100%	100%	78%

3.7 Nazorg na overlijden

Nazorg bij helft van de organisaties Bijna tweederde van de VPTZ-organisaties (62%) biedt nazorg aan nabestaanden. Het gaat hier om nazorg door de VPTZ-vrijwilliger direct na het overlijden van de cliënt, als onderdeel van de palliatieve terminale zorg door vrijwilligers. Begeleiding in het rouwproces, door sommige VPTZ-organisaties in een latere fase verleend door andere vrijwilligers, wordt hier buiten beschouwing gelaten. Nazorg na overlijden gebeurt bij de meeste organisaties (85%) individueel. Meer dan de helft van de organisaties (56%) biedt nazorg (ook) aan middels herdenkingsbijeenkomsten. In 2017 is er aan 2.980 nabestaanden individueel nazorg verleend. In totaal namen 5.386 personen deel aan herdenkingsbijeenkomsten. Bij andere manieren van nazorg werden telefonisch en via een online systeem (bijv. een online enquête) genoemd.

Tabel 3.20 Nazorg aan nabestaanden rondom het overlijden in 2017

		PZTh N = 78	BO N = 43	BTH N = 48	HCH N = 6	PU N = 7	Totaal N = 182
Ja	%	53%	58%	75%	83%	86%	62%
Nee	%	47%	42%	25%	17%	14%	38%

Tabel 3.21 Wijze van nazorg aan nabestaanden per organisatie in 2017

		PZTh N = 41	BO N = 25	BTH N = 36	HCH N = 5	PU N = 6	Totaal N = 113
Herdenkingsbijeenkomsten	%	5%	84%	81%	100%	100%	56%
Individueel	%	100%	88%	69%	80%	67%	85%
Anders	%	24%	20%	22%	20%	17%	22%

Tabel 3.22 Aantal bereikte personen nazorg aan nabestaanden per type organisatie in 2017

		PZTh N = 41	BO N = 25	BTH N = 36	HCH N = 5	PU N = 6	Totaal N = 113
Herdenkingsbijeenkomsten	#	45	1784	2102	810	645	5386
Personen individueel begeleid	#	747	831	894	209	299	2980
Personen anders begeleid	#	153	224	85	5	3	470

4 Uitvoerenden

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het aantal vrijwilligers dat in 2017 ingeschreven stond, de vrijwilligers die daadwerkelijk zijn ingezet en het aantal nieuwe en gestopte vrijwilligers. Verder wordt behandeld hoeveel uur de vrijwilligers zijn ingezet, wanneer dit was en welke overige taken (buiten het verlenen van zorg) vrijwilligers op zich hebben genomen. Tot slot komen de coördinatoren, bestuursleden en overige (betaalde) krachten aan bod.

4.1 Aantal vrijwilligers en verloop

Aantal vrijwilligers licht gestegen Het aantal ingeschreven vrijwilligers bij de VPTZ-organisaties die de vragenlijsten 2017 hebben ingevuld is 10.200. In 2016 was dat 9.978. Extrapoleren we deze cijfers dan is het aantal vrijwilligers gestegen van 10.989 in 2016 naar 11.430 in 2017. Voor onderstaande tabellen hanteren we het geëxtrapolerde cijfer voor 2017: 11.430 vrijwilligers. De sterke daling bij HCH's moet ook hier met enige voorzichtigheid geïnterpreteerd worden. De waarde van dit cijfer is gering omdat 10 van de 12 HCH's in 2016 deelnamen, terwijl dat er in 2017 'slechts' 6 van de 10 waren.

Tabel 4.1 Aantal vrijwilligers 2011-2017 (extrapolatie)

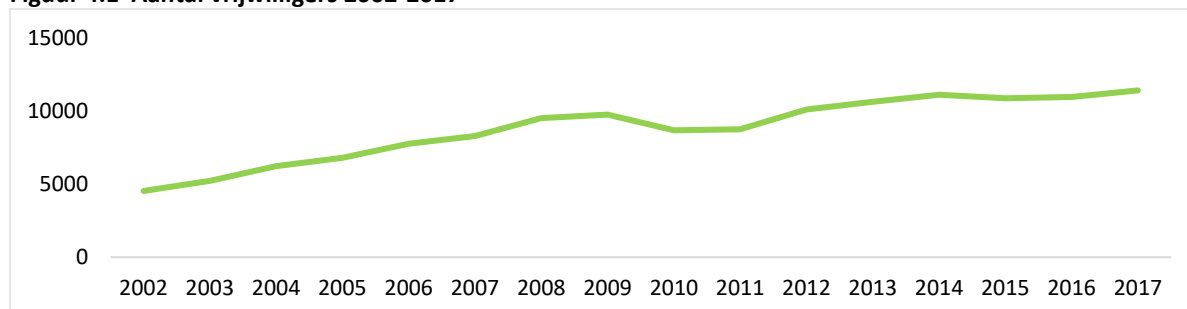
Aantal vrijwilligers		2012	2013	2014	2015	2016	2017
		N = 196	N=195	N=199	N=197	N=198	N=198
Aantal vrijwilligers (extrapolatie)	#	10126	10650	11141	10893	10989	11430
	gem	51,4	54,8	56,0	55,3	55,5	56,7
Toename in procenten per jaar	%	16%	7%	5%	-2%	1%	4%

Tabel 4.2 Aantal vrijwilligers 2012 – 2017 naar type organisatie (extrapolatie)

	PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal	
2012	2231	3408	2510	1660	307	10126	
2013	2289	3931	2486	1604	340	10650	
2014	2354	3786	3118	1515	369	11141	
2015	2414	3917	2710	1353	499	10893	
2016	2385	3861	3021	1265	457	10989	
2017	2299	3870	3537	988	736	11430	
Verskil 2016/2017	%	-4%	0%	17%	-22%	61%	4%

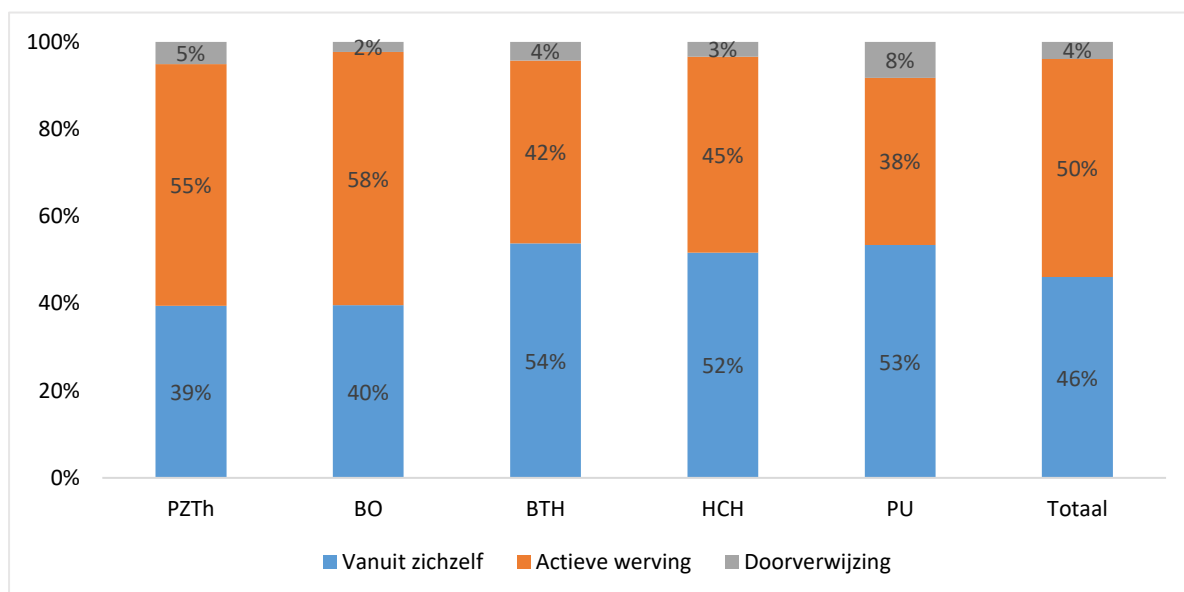
Groei vrijwilligers in tien jaar bijna 70% Tien jaar geleden lag het totaal aantal vrijwilligers rond de 6.800. In 2017 was dit 11.430, een groei van 68%.

Figuur 4.1 Aantal vrijwilligers 2002-2017

Veel vrijwilligers melden zichzelf aan. Bijna de helft van de vrijwilligers meldt zichzelf aan. De andere helft wordt vrijwilliger door actieve werving. Hierin zijn wel verschillen tussen vrijwilligers die thuis ingezet worden of in een hospice. PZTh's en BO's krijgen meer vrijwilligers door actieve werving.

Figuur 4.2 Manier van aanmelden vrijwilligers per type organisatie in 2017

Stabiele uitloop In 2017 is 13% van de vrijwilligers gestopt. Dit komt overeen met de aantallen in eerdere jaren (gemiddeld stoppen jaarlijks 7 vrijwilligers per organisatie). De belangrijkste reden om te stoppen is nog steeds leeftijd (20%).

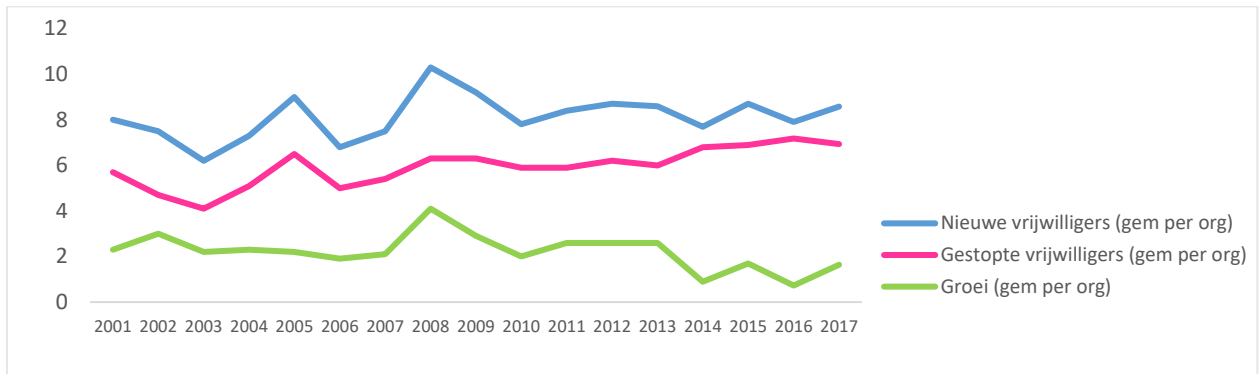
Aantal nieuwe vrijwilligers gelijk In 2017 is de aanwas van nieuwe vrijwilligers met gemiddeld bijna 9 vrijwilligers per organisatie al jaren stabiel.

Tekorten 32 organisaties (18%) geven aan een tekort aan vrijwilligers te hebben. Dit percentage ligt lager dan vorig jaar, toen het 20% was. In totaal waren er 288 extra vrijwilligers nodig geweest.

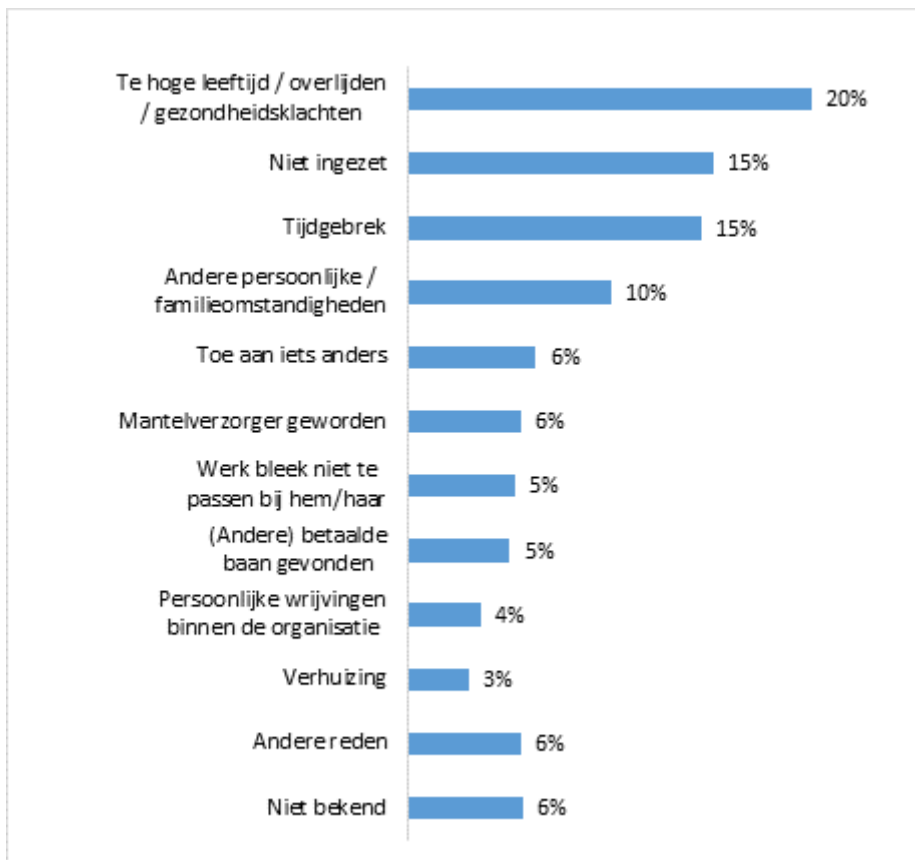
Tabel 4.3 Verloop vrijwilligers per type organisatie (aantallen) in 2017

		PZTh N = 79	BO N = 42	BTH N = 48	HCH N = 6	PU N = 5	Totaal N = 180
Nieuwe vrijwilligers	#	294	528	560	89	73	1544
Extrapolatie		313	566	572	148	146	1744
Gestopte vrijwilligers	#	272	390	410	88	88	1248
Extrapolatie		289	418	419	147	176	1448
	%	13%	11%	12%	15%	24%	13%
Tekort	#	68	71	109	0	10	258
Extrapolatie		73	76	111	0	17	277
Organisaties met tekort	%	18%	19%	19%	0%	20%	18%

Figuur 4.3 Verloop vrijwilligers 2001 -2017

Figuur 4.4 Reden van beëindiging in 2017

4.2 Kenmerken van vrijwilligers

Meeste vrijwilligers ingezet Ook in 2017 is het merendeel van de vrijwilligers ingezet, 5% is niet ingezet. Dit is hetzelfde als vorig jaar.

Tabel 4.4 Aantal vrijwilligers per type organisatie in 2017

		PZTh N = 79	BO N = 42	BTH N = 48	HCH N = 6	PU N = 5	Totaal N = 180
Ingeschreven	#	2162	3612	3465	593	368	10200
Extrapolatie		2299	3870	3537	988	736	11430
	gem	27	86	72	99	74	57
Niet ingezet		183 (9%)	138 (4%)	108 (3%)	4 (1%)	2 (1%)	435 (5%)
Actieve vrijwilligers		1979	3474	3357	589	366	9765

De leeftijd en het geslacht van vrijwilligers geeft al jaren een stabiel beeld en wordt daarom niet meer elk jaar uitgevraagd. Vrijwilligers zijn voor het overgrote deel vrouw (rond de 90%) en 75% van hen is tussen de 50 en 70 jaar oud.

4.3 Inzet vrijwilligers

Gemiddeld 131 uur per cliënt Gemiddeld ontvangen cliënten 131 uur zorg van een vrijwilliger. Dat is iets hoger dan in 2015 (128 uur). Cliënten in een hospice krijgen (logischerwijs) meer uren zorg van een vrijwilliger dan cliënten die thuis worden ondersteund (207 vs. 32). Het blijkt dat BO's echte combinaties zijn van PZTh en BTH, hun uren inzet per cliënt thuis en in het hospice is vergelijkbaar met resp. PZTh en BTH.

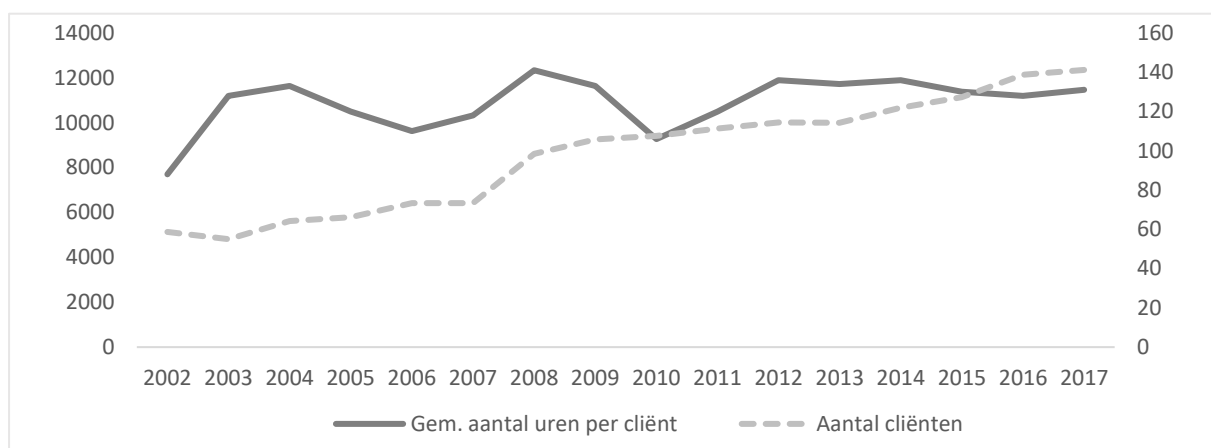
Tabel 4.5 Aantal uren per cliënt naar type organisatie en plaats van ondersteuning in 2017

Plaats	Type	PZTh N = 79	BO N = 42	BTH N = 48	HCH N = 6	PU N = 5	Totaal N = 180
Thuis	#	32	31				32
Hospice	#	49	239	245	164	107	207
Elders	#	23	19				22
Totaal	#	33	161	245	164	107	131

Tabel 4.6 Aantal uren per cliënt naar type organisatie 2012 – 2017

Aantal uur per cliënt	PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal
2012	38	169	232	230	47	136
2013	37	172	202	251	83	134
2014	39	164	248	179	151	136
2015	40	158	231	162	148	130
2016	43	150	235	169	65	128
2017	33	161	245	164	107	131

Figuur 4.5 Aantal uren per cliënt 2002-2017

Tabel 4.7 Aantal uren ingezet door vrijwilligers in 2017 per type organisatie

	PZTh N = 79	BO N = 42	BTH N = 48	HCH N = 6	PU N = 5	Totaal N = 180
Thuis	99.187	39.057				138.244
Hospice	26.987	517.098	592.361	91.832	50.071	1.278.349
Elders	7.703	955				8.658
Totaal	133.877	557.110	592.361	91.832	50.071	1.425.251
Aantal uur per vrijwilliger	62	154	171	155	136	140

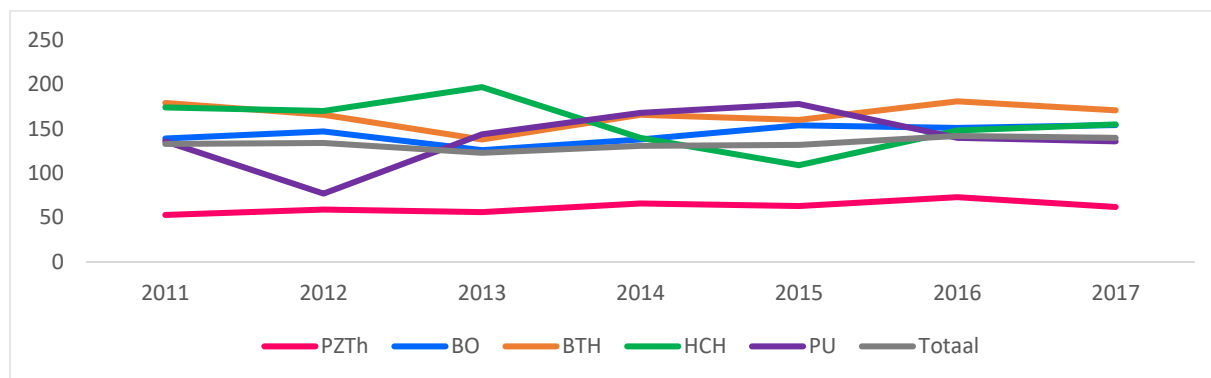
140 uur per vrijwilliger Gemiddeld wordt een vrijwilliger 140 uur per jaar ingezet bij cliënten, wat 2 uur minder is dan vorig jaar (zie tabel 4.8). Zoals blijkt uit tabel 4.5 is het gemiddeld aantal uren zorg per cliënt juist iets is gestegen. Dit betekent dat vrijwilligers in verhouding meer tijd aan de ondersteuning van cliënten hebben kunnen besteden dan vorig jaar. Bij BO's, BTH's en HCH's ligt het gemiddelde hoger: respectievelijk 154, 171, 155 uur. Bij PZTh's is het aantal uur per vrijwilliger vergeleken met het totaal een stuk lager (62 uur), dit is tevens lager dan vorig jaar. De verschillen in hoogte van het aantal uur per vrijwilliger per type organisatie hangt samen met de aard van de ondersteuning. In BTH's draaien vrijwilligers in ieder geval gedurende de dag en de avond diensten. In de thuissituatie ondersteunen vrijwilligers de cliënten en mantelzorgers een kleiner deel van de dag en niet altijd elke dag in de week.

Aantal uur per vrijwilliger licht gedaald Ten opzichte van vorig jaar is het aantal uren per vrijwilliger iets lager, maar nog steeds hoger dan alle jaren daarvoor. De daling in het aantal uur is dit jaar vooral bij de BTH's te zien. Het gemiddeld aantal uren bij PZTh's is ook gedaald; bij HCH's is juist een stijging te zien.

Tabel 4.8 Gemiddeld aantal uren totaal en per vrijwilliger naar type organisatie in 2017

		PZTh N = 79	BO N = 42	BTH N = 48	HCH N = 6	PU N = 5	Totaal N = 180
Aantal uur totaal	#	133.877	557.110	592.361	91.832	50.071	1.425.251
Gemiddeld aantal uur per vrijwilliger	2012	59	147	166	170	77	134
	2013	56	126	138	197	144	123
	2014	66	138	166	140	168	131
	2015	63	154	160	109	178	132
	2016	73	151	181	148	140	142
	2017	62	154	171	155	136	140

Figuur 4.6 Gemiddeld aantal uren totaal en per vrijwilliger naar type organisatie 2011 - 2017

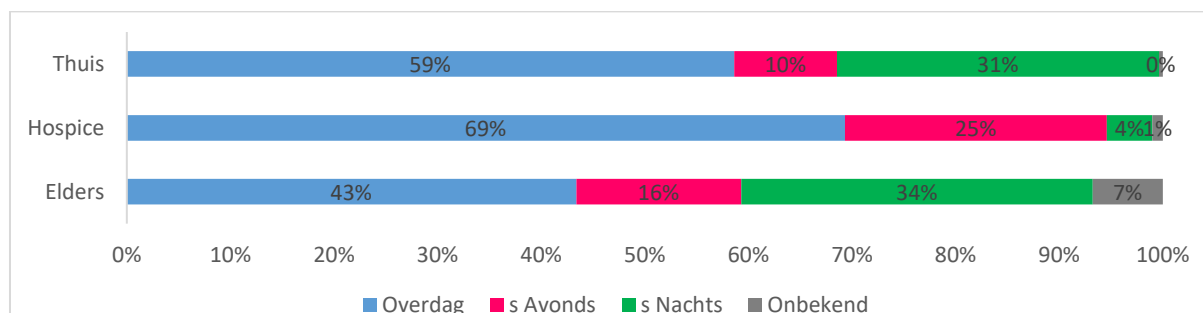

Ook zorg in de avond- en nachturen Een groot deel van de organisaties (87%) biedt zorg aan in de avond en meer dan de helft biedt ook zorg aan in de nacht (51%). Het grootste gedeelte van alle zorg wordt overdag verleend (52%) en 47% van de zorg gebeurt in de avonduren of 's nachts.

Tabel 4.9 Organisaties die vrijwilligers 's avonds en 's nachts inzetten (in %) in 2017

	PZTh N = 79	BO N = 42	BTH N = 47	HCH N = 6	PU N = 5	Totaal N = 180
avond #	56	42	47	6	5	156
%	71%	100%	100%	100%	100%	87%
nacht #	52	24	8	5	2	91
%	66%	57%	17%	83%	40%	51%

Figuur 4.7 Aantal uren vrijwilligerszorg overdag, 's avonds en 's nachts (in %) in 2017

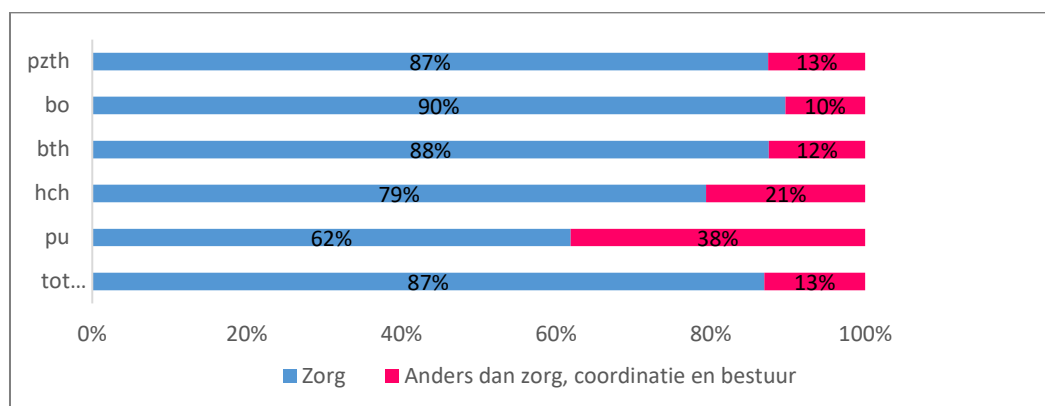

Ruim driekwart van organisaties zet vrijwilligers ook in voor andere taken Bij 76% van de organisaties doen vrijwilligers meer dan alleen zorg verlenen (zie tabel 4.9). In totaal zijn in 2017 3.853 uren door vrijwilligers besteed aan andere taken dan zorg, coördinatie en bestuur. Bijna de helft van de organisaties zet vrijwilligers in op één of meerdere van de volgende andere taken: publiciteit (49%), administratie (49%), klussen (46%) en/of tuinonderhoud (45%). Het aantal vrijwilligersuren besteed aan andere taken ligt op 13% (zie figuur 4.8).

Tabel 4.10 Inzet vrijwilligers voor andere taken dan zorg naar type organisatie (%) in 2017

		PZTh N = 79	BO N = 42	BTH N = 48	HCH N = 6	PU N = 5	Totaal N = 180
andere taken dan zorg, coördinatie en bestuur	%	58%	93%	83%	100%	100%	76%
Niet ingezet voor andere taken	%	42%	7%	17%	0%	0%	24%

Figuur 4.8 Verhouding zorg/andere taken naar type organisatie in % van de uren in 2017

Verdeling inzet van andere taken Uit tabel 4.10 is de verdeling van de inzet van vrijwilligers voor andere taken af te leiden. Zo zien we bijvoorbeeld dat 33% van de BTH's vrijwilligers inzet voor fondsenwerving, terwijl dit bij HCH's 17% is. Tabel 4.11 laat zien dat de vrijwilligers bij BO's 96 uur per week besteden aan nazorg rondom overlijden en dat dit 10% is van het totaal aantal uren dat bij BO's wordt besteed aan taken anders dan zorgtaken.

Tabel 4.11 Organisaties die vrijwilligers inzetten voor andere taken in % in 2017

		PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal
		N = 79	N = 42	N = 48	N = 6	N = 5	N = 180
Nazorg rondom overlijden	%	27%	24%	40%	50%	60%	31%
Publiciteit / PR / website /ICT	%	34%	67%	60%	50%	40%	49%
Fondsenwerving	%	3%	31%	33%	17%	40%	19%
Administratie	%	25%	62%	73%	83%	60%	49%
Kookvrijwilliger	%	4%	45%	56%	83%	100%	33%
Tuinvrijwilliger	%	4%	88%	69%	67%	80%	45%
Boodschappen	%	4%	67%	58%	67%	40%	36%
Klussen	%	4%	81%	77%	83%	60%	46%
Anders	%	28%	57%	25%	83%	40%	36%

Tabel 4.12 Inzet vrijwilligers voor andere taken in uren per week per type organisatie in 2017

		PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal
		N = 79	N = 42	N = 48	N = 6	N = 5	N = 180
Nazorg rondom overlijden	#	71	46	32	16	88	252
	%	22%	4%	2%	4%	24%	7%
Publiciteit / PR / website /ICT	#	95	103	56	8	3	264
	%	29%	9%	4%	2%	1%	7%
Fondsenwerving	#	1	26	42	2	5	76
	%	0%	2%	3%	1%	1%	2%
Administratie	#	89	163	254	61	32	598
	%	27%	15%	18%	17%	9%	17%
Kookvrijwilliger	#	5	241	368	142	115	871
	%	1%	22%	26%	39%	31%	24%
Tuinvrijwilliger	#	6	150	196	40	27	418
	%	2%	13%	14%	11%	7%	12%
Boodschappen	#	10	105	97	18	36	266
	%	3%	9%	7%	5%	10%	7%
Klussen	#	3	102	154	29	23	311
	%	1%	9%	11%	8%	6%	9%
Anders	#	45	175	223	48	38	529
	%	14%	16%	16%	13%	10%	15%
Totaal	#	324	1109	1420	364	367	3583

4.4 Coördinatoren en bestuursleden

Gemiddeld twee tot drie coördinatoren Bij een organisatie werken twee tot drie coördinatoren. Bij HCH's en PU's ligt dit aantal lager.

Tabel 4.13 Aantal Coördinatoren per type organisatie in 2017

		PZTh	PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal
		onbetaald	betaald					
		N = 16	N = 63	N = 42	N = 48	N = 6	N = 5	N = 179
Aantal coördinatoren (Vrijwilligerscoördinatie)	#	25	122	78	73	6	3	307
Aantal coördinatoren (Algemene coördinatie)	#	8	34	37	47	2	4	132
Aantal coördinatoren (Totaal) ²	#	33	164	139	132	9	7	484
Extrapolatie		35	174	149	132	15	14	536
	gem	2,1	2,6	3,3	2,8	1,5	1,4	2,7

Tabel 4.14 Aantal vrijwilligers per coördinator per type organisatie in 2017

		PZTh	PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal
		onbetaald	betaald					
		N = 16	N = 63	N = 42	N = 48	N = 6	N = 5	N = 179
Vrijwilligers per coördinator	#	9	15	30	34	75	45	26
Vrijwilligers per fte coördinatie (1 fte = 36 uur)	#	51	40	52	55	144	24	53

Coördinatoren meestal betaald Vrijwel alle hospices en BO's hebben betaalde coördinatoren in dienst. Betaalde coördinatoren van PZTh's hebben gemiddeld meer vrijwilligers onder hun hoede dan niet betaalde coördinatoren van PZTh's. 86% van alle coördinatie-uren bij alle organisaties totaal wordt vergoed. Laten we de organisaties die alleen onbetaalde coördinatoren in dienst hebben buiten beschouwing, dan is 88% van de coördinatie-uren betaald.

Tabel 4.15 Uren (betaalde) coördinatie per week per type organisatie in 2017

		PZTh	PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal
		onbetaald	betaald					
		N = 16	N = 63	N = 42	N = 48	N = 6	N = 5	N = 179
Uren coördinatie p/w (per org.)	gem	12	27	60	48	25	22	39
Uren betaald p/w (per org.)	gem		21	57	41	24	22	33
% betaalde uren	%		78%	95%	86%	97%	100%	86%

Bestuursleden De 1275* actieve bestuursleden zijn werkzaam bij zowel de VPTZ-organisaties als de Vriendenstichtingen. In totaal hebben bestuursleden in 2017 76.433* uur aan inzet verricht. Organisaties hebben gemiddeld 7 bestuursleden (7,1). Bestuursleden zijn ook vrijwilligers en verrichten hun werkzaamheden onbetaald. Zowel de bestuursleden van organisaties als van de Vriendenstichtingen leveren een belangrijke bijdrage aan het mogelijk maken van het werk in de vrijwillige palliatieve terminale zorg.

² Het aantal vrijwilligerscoördinatoren en algemeen coördinatoren is gesplitst uitgevraagd. Het bleek niet voor alle organisaties mogelijk dit te splitsen. Hierdoor is het totaal aantal coördinatoren geen optelling van het aantal vrijwilligerscoördinatoren en het aantal algemeen coördinatoren.

* Gextrapoleerd cijfer

Tabel 4.16 Aantal bestuursleden per type organisatie in 2017

Bestuursleden		PZTh N = 79	BO N = 42	BTH N = 48	HCH N = 6	PU N = 5	Totaal N = 180
Uitvoerende (vrijwilligers)organisatie	#	311	221	249	19	2	802
Extrapolatie		331	237	254	32	4	857
Vriendenstichting	#	70	155	111	19	16	371
Extrapolatie		74	166	113	32	32	417
Totaal	#	381	376	360	38	18	1173
Extrapolatie		405	403	368	63	36	1275

Tabel 4.17 Gemiddeld aantal bestuursleden (uitvoerende organisaties en vriendenstichting) per type organisatie 2010-2017

Jaar	Type	PZTh N = 81	BO N = 43	BTH N = 40	HCH N = 10	PU N = 5	Totaal N = 179
2010	gem	5,9	8,5	7,7	7,2	6,3	6,8
2011	gem	5,2	8,2	8,5	7,2	4,3	6,5
2012	gem	4,8	5,3	5,1	4,8	5	5
2013	gem	4,7	8,7	8,5	7,8	2,6	6,4
2014	gem	5,4	8,3	8,2	6,7	1,7	6,7
2015	gem	5,1	8,9	8,1	7,4	1,0	6,6
2016	gem	5,3	8,9	7,4	7,3	1,2	6,4
2017	gem	5,1	9,6	7,7	10,6	7,2	7,1

4.5 Betaalde medewerkers vanuit de beroepsmatige zorg

Beroepsmatige zorg in het hospice Er zijn ook andere disciplines werkzaam in de hospices naast coördinatoren en vrijwilligers. Deze beroepskrachten werken in alle hospices, ze staan echter meestal niet op de loonlijst van de organisatie.

Enkele verschillen Complementaire zorg komt vooral voor in de HCH's. Ten behoeve van gasten in de BO's en BTH's zijn minder diëtisten en psychologen werkzaam ten opzichte van HCH's en PU's.

Aantallen organisaties met overige (betaalde) medewerkers Tabel 4.18 geeft weer in hoeveel (aantallen en %) van de organisaties in de betreffende categorie overige (betaalde) medewerkers werkzaam zijn.

Tabel 4.18 Overige (betaalde) zorgmedewerkers ten behoeve van gasten in het hospice (in %) in 2017

Overige (betaalde) medewerkers ten behoeve van gasten in het hospice		PZTh	BO N = 42	BTH N = 48	HCH N = 6	PU N = 5	Totaal N = 101
Verzorgende	%		57%	65%	50%	60%	60%
	#		24	31	3	3	61
Verpleegkundige	%		100%	100%	100%	100%	100%
	#		42	48	6	5	101
Arts	%		100%	98%	100%	100%	99%
	#		42	47	6	5	100
Diëtist	%		14%	21%	50%	40%	21%
	#		6	10	3	2	21
Ergotherapeut/Fysiotherapeut	%		71%	69%	83%	100%	72%
	#		30	33	5	5	73
Geestelijk verzorger	%		88%	79%	100%	100%	85%
	#		37	38	6	5	86
Maatschappelijk werker	%		29%	13%	17%	60%	22%
	#		12	6	1	3	22
Psycholoog	%		21%	19%	67%	60%	25%
	#		9	9	4	3	25
Complementaire zorg (muziektherapie, creatieve therapie, aromatherapie, etc.)	%		64%	54%	100%	60%	61%
	#		27	26	6	3	62

4.6 Scholing

Scholingsplannen met name voor vrijwilligers Bijna alle organisaties hebben een scholingsplan voor vrijwilligers. Scholingsplannen voor coördinatoren en bestuursleden worden minder vaak gebruikt.

Tabel 4.19 Aantal organisaties dat scholingsplannen voor vrijwilligers heeft per type organisatie 2017

		PZTh N = 78	BO N = 43	BTH N = 48	HCH N = 6	PU N = 7	Totaal N = 182
Ja	%	88%	95%	92%	100%	100%	92%
Nee	%	12%	5%	8%	0%	0%	8%

Tabel 4.20 Aantal organisaties dat scholingsplannen voor coördinatoren heeft per type organisatie

		PZTh N = 78	BO N = 43	BTH N = 48	HCH N = 6	PU N = 7	Totaal N = 182
Ja	%	62%	53%	65%	33%	29%	58%
Nee	%	38%	47%	35%	67%	71%	42%

Tabel 4.21 Aantal organisaties dat scholingsplannen voor bestuursleden heeft per type organisatie

		PZTh N = 78	BO N = 43	BTH N = 48	HCH N = 6	PU N = 7	Totaal N = 182
Ja	%	21%	9%	4%	33%	29%	14%
Nee	%	79%	91%	96%	67%	71%	86%

Veel scholing In 2017 is het aantal deelnemers aan trainingen iets gestegen ten opzichte van het aantal in 2016. Een groot deel van de organisaties laat vrijwilligers en coördinatoren een introductie cursus volgen die men zelf heeft georganiseerd. Daarnaast wordt vaak gebruik gemaakt van het landelijke scholingsaanbod van de VPTZ Academie (basis- en verdiepingmodules).

Tabel 4.22 Deelnemers aan trainingen VPTZ Academie (gemiddeld en totaal per organisatie) 2017

Deelnemers cursussen/bijeenkomsten Academie		PZTh N = 78	BO N = 43	BTH N = 48	HCH N = 6	PU N = 7	Totaal N = 182
Aantal organisaties dat een introductie cursus aanbiedt	<i>n</i>	34	20	23		3	80
Gemiddeld aantal deelnemers per training	<i>gem</i>	6	12	11		9	9
Totaal aantal deelnemers	#	189	239	249		28	705
Aantal organisaties dat vervolgtraining aanbiedt	<i>n</i>	47	32	22	3	2	106
Gemiddeld aantal deelnemers per training	<i>gem</i>	9	19	23	5	5	15
Totaal aantal deelnemers	#	438	606	506	14	10	1574
Aantal organisaties dat training coördinatoren aanbiedt	<i>n</i>	40	25	24	2	2	93
Gemiddeld aantal deelnemers per training	<i>gem</i>	2	2	2	1	1	2
Totaal aantal deelnemers	#	75	60	37	2	2	176
Aantal organisaties dat training bestuurders/directeuren aanbiedt	<i>n</i>	6	5	3			14
Gemiddeld aantal deelnemers per training	<i>gem</i>	2	3	3			2
Totaal aantal deelnemers	#	11	15	8			34
Totaal aantal organisaties die training/cursus aanbieden	<i>n</i>	61	40	34	4	6	145
Totaal	<i>gem</i>	12	23	24	4	7	17
Totaal aantal deelnemers	#	713	920	800	16	40	2489

Tabel 4.23 Deelnemers aan trainingen overige opleidingsinstituten (gemiddeld en totaal per organisatie) 2017

Deelnemers cursussen/bijeenkomsten overige opleidingsinstituten		PZTh N = 78	BO N = 43	BTH N = 48	HCH N = 6	PU N = 7	Totaal N = 182
Introductiecursus vrijwilligers	<i>n</i>	20	14	22		2	62
	gem	5	10	14		11	10
	#	102	133	310		21	617
Vervoltraining vrijwilligers	<i>n</i>	33	17	23	4	2	79
	gem	13	33	59	60	76	35
	#	424	560	1361	239	152	2736
Trainingen coördinatoren	<i>n</i>	19	11	22	3	2	57
	gem	2	2	2	1	1	2
	#	41	20	44	4	2	111
Trainingen bestuurders/directeuren	<i>n</i>	4	3	2			12
	gem	5	1	6			3
	#	18	3	11			35
Totaal	<i>n</i>	46	27	37	5	5	120
	gem	13	27	47	49	35	29
	#	585	716	1726	243	175	3499

Tabel 4.24 Deelnemers themabijeenkomsten georganiseerd door eigen organisatie in 2017

	PZTh N = 74	BO N = 42	BTH N = 46	HCH N = 6	PU N = 5	Totaal N = 173
gem	64	146	108	111	68	97
#	4714	6129	4990	665	339	16837

Tabel 4.25 Deelnemers 2011 – 2017 (aantal type cursus en bijeenkomst).

Extrapolatie		Introductie	VPTZ Academie	Eigen organisatie	Totaal
2011	#	2730	1248	17792	21770
2012	#	1681	1239	17674	20595
2013	#	1282	1194	19851	22326
2014	#	1340	1440	16700	19480
2015	#	1608	1887	17580	21074
2016	#	1509	1812	18089	21411
2017	#	1513	2042	19270	22825

5 Inkomsten

In dit hoofdstuk worden de inkomsten voor de dagelijkse exploitatie van alle organisaties besproken. De bijdragen die ontvangen worden in de opstartfase van nieuwe organisaties, zoals kortingen bij de aanschaf van de inrichting en giften om de organisatie te kunnen opstarten, vallen hier niet onder. In de eerste paragraaf wordt ingegaan op de inkomsten per organisatie per inkomstenbron. In de volgende paragrafen worden de bronnen afzonderlijk behandeld. Voor Palliatieve Units (PU's) is het moeilijk om de geldstromen verbonden aan het vrijwilligersdeel en het beroepsmatige deel uit elkaar te halen. Daarom is de vragenlijst over financiën achterwege gelaten voor PU's.

5.1 Totaal

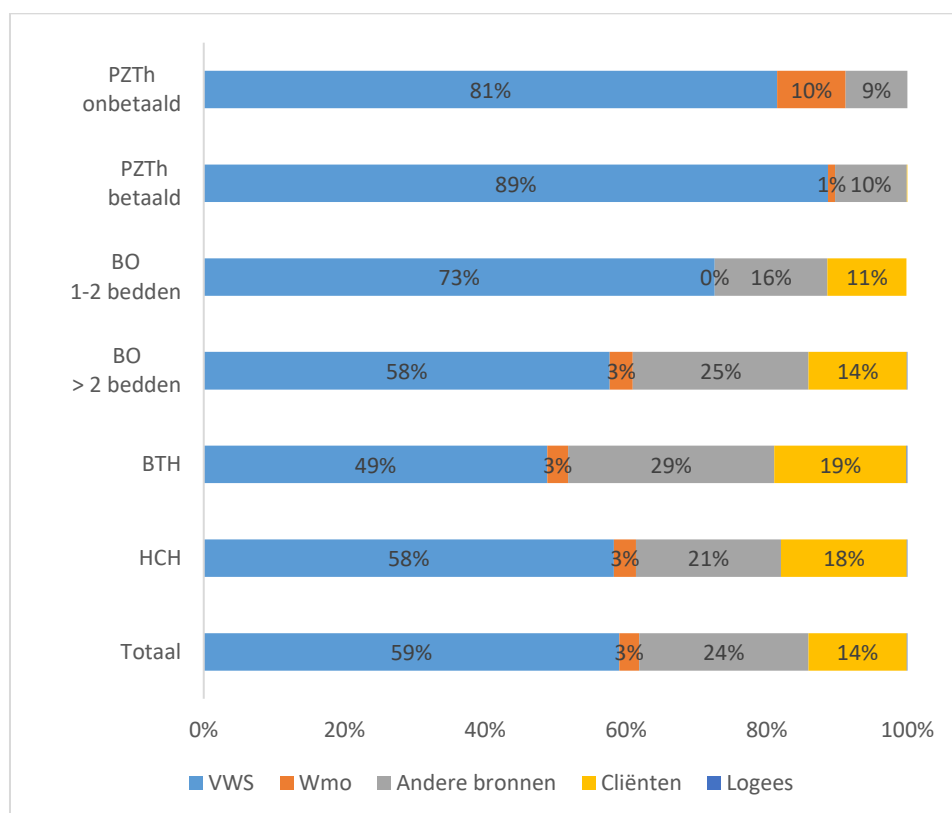
Gemiddelde inkomsten hoger De gemiddelde inkomsten zijn hoger (+11%) dan in 2016.

59% van inkomsten uit overheidssubsidies Veel organisaties krijgen inkomsten uit de landelijke subsidieregeling van het ministerie van VWS, slechts een klein aantal organisaties vraagt deze subsidie niet aan. De VWS-subsidie is de voornaamste bron van inkomsten (59% van alle inkomsten). De organisaties ontvingen samen 14,5 miljoen euro aan VWS-subsidie. Over het geheel van alle organisaties is de totale bijdrage vanuit de Wmo slechts 3%.

Inkomsten uit andere bronnen De organisaties genereren ook inkomsten uit andere bronnen (Vriendenstichting, particulieren, bedrijfsleven, etc.). De inkomsten die men in 2017 uit andere bronnen genereerde (totaal 6 miljoen euro) is hoger dan het jaar ervoor.

14% vanuit eigen bijdragen gasten In de meeste hospices betalen de gasten een eigen bijdrage; in totaal ongeveer 3,5 miljoen euro. Zij staan daarmee ook borg voor ongeveer 14% van de inkomsten. De bijdragen van logees in het hospice zijn zeer klein.

Figuur 5.1 Verhouding inkomsten 2017 per type organisatie

Gespecificeerde inkomsten Hieronder zijn de inkomsten verder gespecificeerd. De gemiddelden zijn berekend op basis van het aantal organisaties dat daadwerkelijk een bedrag heeft ingevuld.

Tabel 5.1 Inkomsten gespecificeerd naar inkomstenbron en type organisatie in 2017

		PZTh onbetaald N = 15	PZTh betaald N = 61	BO 1-2 bedden N = 3	BO >2 bedden N = 37	BTH N = 47	HCH N = 5	Totaal N = 168
VWS	#	15	61	3	37	43	5	164
	%	81%	89%	73%	58%	49%	58%	59%
	gem	€ 9.862	€ 51.657	€ 67.816	€ 147.199	€ 110.300	€ 184.906	€ 89.123
	tot	€ 147.934	€ 3.151.064	€ 203.449	€ 5.446.372	€ 4.742.893	€ 924.531	€ 14.616.243
Wmo	#	4	5		22	24	2	57
	%	10%	1%		3%	3%	3%	3%
	gem	€ 4.426	€ 7.203		€ 14.231	€ 11.860	€ 25.070	€ 12.308
	tot	€ 17.705	€ 36.015		€ 313.078	€ 284.628	€ 50.140	€ 701.566
Andere bronnen	#	14	35	3	35	42	3	132
	%	9%	10%	16%	25%	29%	21%	24%
	gem	€ 1.137	€ 10.336	€ 14.953	€ 67.357	€ 67.801	€ 108.879	€ 45.109
	tot	€ 15.915	€ 361.766	€ 44.860	€ 2.357.511	€ 2.847.646	€ 326.636	€ 5.954.333
Cliënten	#		2	3	33	43	3	84
	%		0%	11%	14%	19%	18%	14%
	gem		€ 1.743	€ 10.496	€ 39.884	€ 42.491	€ 94.558	€ 41.213
	tot		€ 3.485	€ 31.487	€ 1.316.179	€ 1.827.095	€ 283.674	€ 3.461.920
Logees	#			1	8	8	1	18
	%				0%	0%	0%	0%
	gem			€ 360	€ 1.279	€ 1.432	€ 1.320	€ 1.298
	tot			€ 360	€ 10.229	€ 11.458	€ 1.320	€ 23.367
Totale inkomsten	gem	€ 12.104	€ 58.235	€ 93.385	€ 255.226	€ 206.675	€ 317.260	€ 147.366
	tot	€ 181.554	€ 3.552.330	€ 280.156	€ 9.443.369	€ 9.713.720	€ 1.586.301	€ 24.757.429

5.2 VWS-subsidie

Om voor de VWS-subsidie voor 2017 in aanmerking te komen, moest een organisatie in 2017 ten minste aan de volgende voorwaarden voldoen:

- (1) De organisatie heeft in de periode 1 januari 2015 t/m 31 december 2015 (de zogenoemde referentieperiode) palliatieve terminale zorg verleend.
- (2) De organisatie heeft geen toelating in de zin van de Wet Toelating Zorginstellingen (Wtzi).

De beschikbare gelden (voor subsidiejaar 2017 in totaal € 17,5 miljoen) worden verdeeld op basis van het aantal in de referentieperiode ondersteunde cliënten in de verschillende settings (PZTh met en zonder betaalde coördinatie, BTH of HCH). Sinds 2017 wordt het budget jaarlijks opgehoogd met 3% om de verwachte stijging van het aantal sterfgevallen en meer inzet van vrijwilliger te compenseren. Tevens werd per 1 januari 2017 de inzet van VPTZ-vrijwilligers in Wtzi-toegelaten instellingen subsidiabel gesteld. Het gaat hierbij uitdrukkelijk om inzet van vrijwilligers door de VPTZ-organisatie, een Wtzi-toegelaten instelling is zelf uitgesloten van de regeling.

De VWS-subsidie is de belangrijkste bron van inkomsten In 2017 hebben 164 respondenten aangegeven VWS-subsidie te hebben ontvangen. Van hen heeft iedereen ook een bedrag ingevuld. Samen hebben zij ongeveer € 14,5 miljoen aan VWS-subsidie ontvangen. Wanneer we dit extrapoleren naar de totale populatie komen we uit op € 16,8 miljoen. De PU's zijn hier buiten beschouwing gelaten omdat zij geen aanspraak maken op deze regeling. In totaal werd er € 17,5 miljoen aan subsidie door het ministerie gereserveerd voor deze regeling. Dit betekent dat er met deze registratie 96% van de subsidie is 'verklaard'.

Tabel 5.2 VWS-subsidie 2017 per type organisatie

		PZTh	PZTh	BO	BO	BTH	HCH	Totaal
		onbetaald	betaald	1-2 bedden	>2 bedden			
		N = 15	N = 61	N = 3	N = 37	N = 43	N = 5	N = 164
VWS	gem	€ 9.862	€ 51.657	€ 67.816	€ 147.199	€ 110.300	€ 184.906	€ 89.123
	max	€ 22.087	€ 170.110	€ 132.000	€ 325.464	€ 361.578	€ 218.726	€ 361.578
	tot	€ 147.934	€ 3.151.064	€ 203.449	€ 5.446.372	€ 4.742.893	€ 924.531	€ 14.616.243

VWS-subsidie in 2017 Voor alle typen organisaties geldt dat er een stijging in de gemiddelde subsidies vanuit VWS te zien is ten opzichte van 2016.

Tabel 5.3 VWS-subsidie 2011 – 2017 per type organisatie (gemiddelde bedragen)

VWS		PZTh	BO	BTH	HCH	Totaal
2011	gem	€ 36.021	€ 126.650	€ 119.322	€ 94.692	€ 73.938
2012	gem	€ 34.632	€ 124.752	€ 124.406	€ 106.261	€ 75.439
2013	gem	€ 43.004	€ 145.428	€ 137.916	€ 120.039	€ 83.318
2014	gem	€ 37.042	€ 132.617	€ 132.659	€ 114.878	€ 83.917
2015	gem	€ 42.264	€ 133.080	€ 110.267	€ 112.910	€ 80.183
2016	gem	€ 38.474	€ 135.120	€ 107.289	€ 103.724	€ 81.277
2017	gem	€ 43.408	€ 141.246	€ 110.300	€ 184.906	€ 89.123

5.3 Subsidies van gemeenten

De Wmo-subsidie (Wet maatschappelijke ondersteuning) is onder andere bedoeld voor huishoudelijke verzorging, verzekering en scholing van vrijwilligers en projecten. Gemeentes hebben de regie in de uitvoering van de Wmo. Voorwaarden en hoogte van de Wmo-subsidie verschillen dan ook per gemeente.

Een derde van de organisaties ontvangt Wmo-subsidie van de gemeente Dit is vergelijkbaar met vorig jaar. Belangrijk is de constatering dat 66% van de organisaties geen aanvraag voor Wmo-subsidie heeft ingediend of gehonoreerd heeft gekregen.

Tabel 5.4 Inkomsten uit Wmo 2017 per type organisatie

		PZTh onbetaald N = 4	PZTh betaald N = 5	BO 1-2 bedden N = 0	BO >2 bedden N = 22	BTH N = 24	HCH N = 2	Totaal N = 57
Wmo	gem	€ 4.426	€ 7.203		€ 14.231	€ 11.860	€ 25.070	€ 12.308
	max	€ 7.235	€ 20.000		€ 33.246	€ 48.000	€ 30.140	€ 48.000
	tot	€ 17.705	€ 36.015		€ 313.078	€ 284.628	€ 50.140	€ 701.566

Gemiddelde inkomsten uit Wmo gestegen Ten opzichte van de opgaven van een jaar geleden zijn bij alle soorten organisaties, behalve de PZTh's, de gemiddelde inkomsten uit Wmo gestegen.

Tabel 5.5 Inkomsten uit Wmo 2011 - 2017 per type organisatie

		PZTh	BO	BTH	HCH	Totaal
2011	gem	€ 6.368	€ 12.081	€ 16.998	€ 29.284	€ 13.457
2012	gem	€ 6.554	€ 17.128	€ 8.447	€ 25.771	€ 13.413
2013	gem	€ 4.374	€ 16.349	€ 10.563	€ 26.532	€ 13.193
2014	gem	€ 7.430	€ 14.808	€ 11.113	€ 28.751	€ 13.795
2015	gem	€ 2.363	€ 10.282	€ 9.733	€ 26.901	€ 9.330
2016	gem	€ 6.309	€ 12.935	€ 11.580	€ 21.782	€ 12.144
2017	gem	€ 5.969	€ 14.231	€ 11.860	€ 25.070	€ 12.308

5.4 Inkomsten uit andere bronnen

De organisaties krijgen voor de vrijwilligersinzet ook inkomsten binnen via de Vriendenstichting, kerken en andere levensbeschouwelijke verbanden, het bedrijfsleven, particulieren en fondsen.

Iets minder dan tweederde heeft een Vriendenstichting Het hebben van (en de noodzaak van) een Vriendenstichting hangt samen met de omvang, het werkterrein en de (ontstaans-)geschiedenis van de VPTZ-organisatie. Van de PZTh's heeft 43% een Vriendenstichting voor financiële ondersteuning van de organisatie. Dit percentage ligt veel hoger bij andere typen organisaties.

Een deel geen inkomsten uit andere bronnen 38% van de organisaties heeft geen inkomsten vanuit andere bronnen (fondsen of Vriendenstichting). Dit zijn veelal PZTh's.

Tabel 5.6 Organisaties met Vriendenstichting voor financiële ondersteuning per type organisatie in 2017

		PZTh N = 76	BO N = 41	BTH N = 47	HCH N = 5	Totaal N = 169
Ja	%	43%	85%	70%	80%	62%
Nee	%	57%	15%	30%	20%	38%

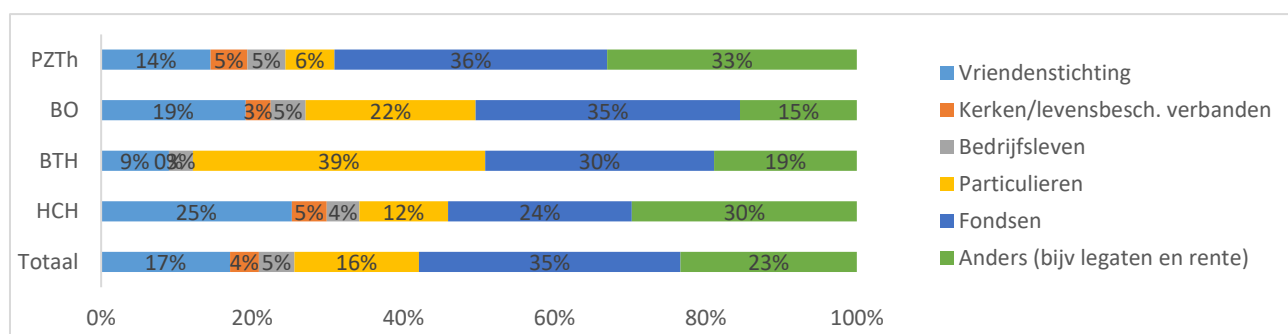
Fondsenwerving verschillend per type Met name de BO's, BTH's en HCH's halen gemiddeld meer geld op via andere kanalen.

Tabel 5.7 Andere bronnen van inkomsten in 2017 per type organisatie (gemiddelde, maximale en totale bedragen) in 2017

		PZTh N = 49	BO N = 38	BTH N = 42	HCH N = 3	Totaal N = 132
Andere bronnen	gem	€ 7.708	€ 63.220	€ 67.801	€ 108.879	€ 45.109
	max	€ 59.200	€ 232.693	€ 683.805	€ 195.797	€ 683.805
	tot	€ 377.681	€ 2.402.371	€ 2.847.646	€ 326.636	€ 5.954.333

Tabel 5.8 Inkomsten uit andere bronnen per type organisatie

		PZTh N = 51	BO N = 36	BTH N = 35	HCH N = 8	Totaal N = 130
Andere gemeentelijke subsidies		€ 77.217	€ 203.382	€ 73.393	€ 15.000	€ 368.992
Vriendenstichting		€ 75.809	€ 318.520	€ 530.561	€ 27.945	€ 952.835
Kerken/levensbeschouwelijke verbanden		€ 13.924	€ 106.664	€ 91.756		€ 212.344
Bedrijfsleven		€ 12.971	€ 111.344	€ 128.865	€ 9.962	€ 263.142
Particulieren (donateurs, legaten)		€ 73.130	€ 793.937	€ 970.615	€ 94.436	€ 1.932.118
Fondsen		€ 35.183	€ 142.164	€ 623.356	€ 120.429	€ 921.132
Anders		€ 89.447	€ 726.360	€ 429.100	€ 58.864	€ 1.303.771
Totaal		€ 377.681	€ 2.402.371	€ 2.847.646	€ 326.636	€ 5.954.333

5.5 Eigen bijdrage cliënten en logees

Hospices vragen in veel gevallen een eigen bijdrage van de gast die de kosten moeten dekken van bijvoorbeeld voeding, bewassing, gas en elektra. Ook naasten die blijven overnachten, kan gevraagd worden om een bijdrage.

Eigen bijdrage is gebruikelijk Bij 93% van de hospices dragen de gasten bij in de kosten. Gemiddeld is deze bijdrage € 33,00 per persoon per dag. Dit is iets hoger dan in het voorgaande jaar toen het € 31,00 was. Bij 54% van de hospices wordt de naasten gevraagd om een bijdrage te leveren als men blijft logeren. Dit kost gemiddeld € 16,00. Het aantal PZTh's en BO's dat een bijdrage per inzet thuis of per intake thuis vraagt stijgt licht. In sommige gevallen wordt deze eigen bijdrage alleen gevraagd als dit vergoed wordt door de ziektekostenverzekering van de cliënt.

Tabel 5.9 Eigen bijdrage cliënten per type organisatie

		PZTh N = 76	BO N = 41	BTH N = 47	HCH N = 5	Totaal N = 169
Per intake	%		4%			2%
	N		2			2
	gem		€ 34			€ 34
	max		€ 42			€ 42
Per inzet thuis	%	2%	7%			3%
	N	2	3			5
	gem	€ 25	€ 33			€ 30
	max	€ 25	€ 50			€ 50
Per dag hospice	%		89%	96%	10%	46%
	N		40	47	5	92
	gem		€ 30	€ 35	€ 28	€ 33
	max		€ 50	€ 50	€ 40	€ 50

Tabel 5.10 Inkomsten uit eigen bijdrage cliënten per type organisatie

		PZTh N = 2	BO N = 36	BTH N = 43	HCH N = 3	Totaal N = 84
Totale inkomsten eigen bijdrage gasten	gem	€ 1.743	€ 37.435	€ 42.491	€ 94.558	€ 41.213
	max	€ 1.970	€ 97.294	€ 148.186	€ 131.764	€ 148.186
	tot	€ 3.485	€ 1.347.666	€ 1.827.095	€ 283.674	€ 3.461.920

Tabel 5.11 Eigen bijdrage logees per dag per type organisatie

		PZTh	BO N = 45	BTH N = 49	HCH N = 10	Totaal N = 104
Ja	%		100%	81%	33%	54%
	N		19	30	2	51
	gem		€ 13	€ 18	€ 13	€ 16
	max		€ 20	€ 50	€ 15	€ 50

Tabel 5.12 Inkomsten uit eigen bijdrage logees

		PZTh	BO N = 9	BTH N = 8	HCH N = 1	Totaal N = 18
Totale inkomsten eigen bijdrage logees	gem		€ 1.177	€ 1.432	€ 1.320	€ 1.298
	max		€ 4.390	€ 2.569	€ 1.320	€ 4.390
	tot		€ 10.589	€ 11.458	€ 1.320	€ 23.367

6 Uitgaven

Dit hoofdstuk beschrijft allereerst de totale uitgaven in de dagelijkse exploitatie van de organisaties in 2017. De investeringen die noodzakelijk zijn in de opstartfase zijn hierbij niet meegenomen.

Daarna zijn de uitgaven verder gespecificeerd en de organisaties uitgesplitst. Er wordt een vergelijking met voorgaande jaren gemaakt. In paragraaf 6.3. van dit hoofdstuk is per soort organisatie aangegeven hoe groot de inkomsten en uitgaven waren wat betreft het vrijwilligersdeel. Ook wordt inzichtelijk gemaakt hoe groot de totale tekorten en de overschotten waren. In de laatste paragraaf worden ook deze cijfers vergeleken met die van voorgaande jaren.

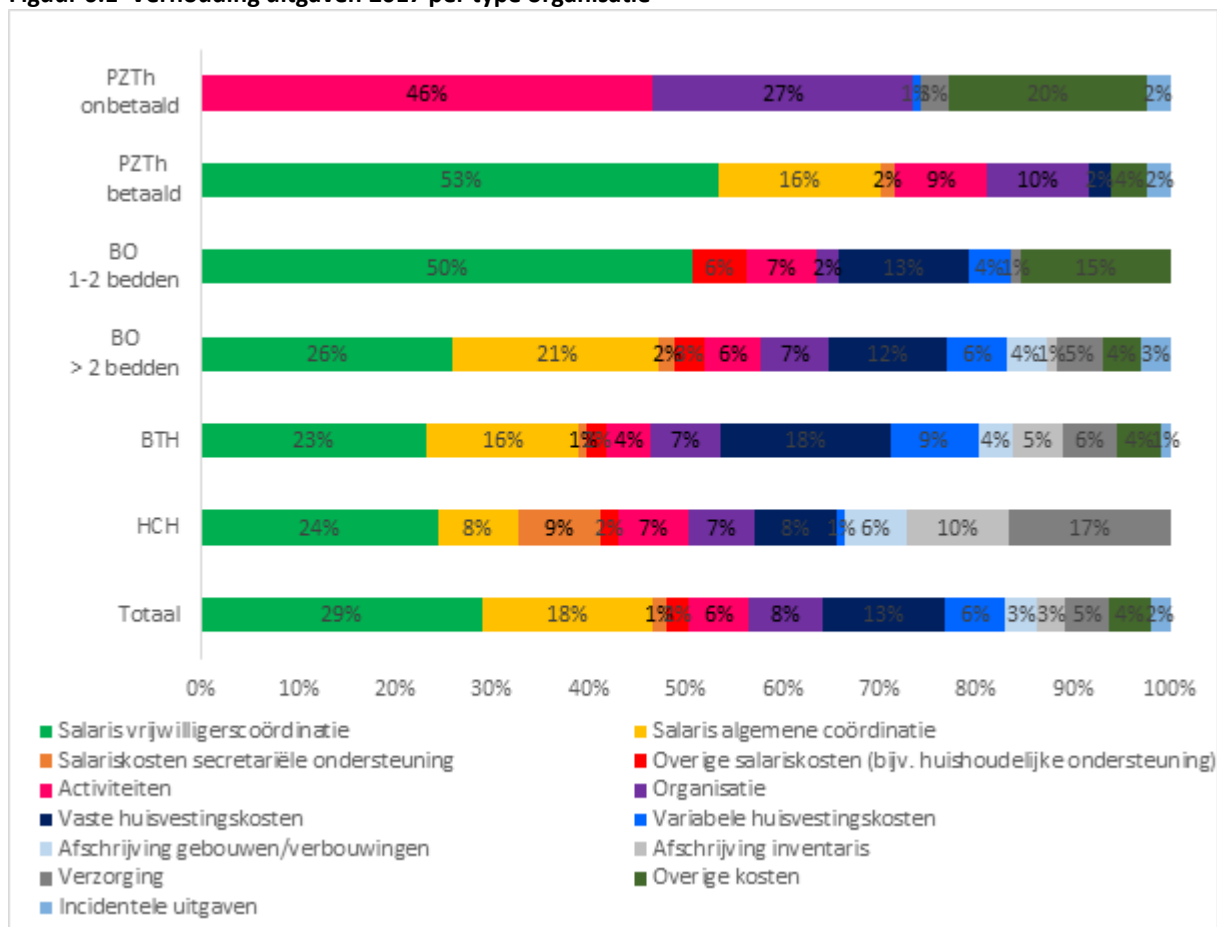
In deze registratie wordt geen rekening gehouden met geldstromen verbonden aan de beroepsmatige zorg. Voor HCH's is het lastig om de geldstromen verbonden aan het vrijwilligersdeel en het beroepsmatige deel uit elkaar te halen. Dit betekent dat de cijfers in dit hoofdstuk voor wat betreft HCH's met voorzichtigheid moeten worden geïnterpreteerd. Bij PU's is het onderdeel financiën niet uitgevraagd (zie paragraaf 1.3).

6.1 Alle uitgaven

Gemiddelde uitgaven iets hoger De gemiddelde uitgaven zijn iets hoger (+2%) dan in 2016.

Grootste uitgave salaris coördinator De grootste uitgavenpost voor de organisaties is het salaris van de coördinatoren (zowel vrijwilligerscoördinatoren als algemene coördinatie). In totaal is dit 47% van de uitgaven. Voor elke organisatie geldt dat er het minst wordt uitgegeven aan overige salariskosten (secretariële ondersteuning en overig).

Figuur 6.1 Verhouding uitgaven 2017 per type organisatie

Salaris Ook dit jaar is een onderscheid aangebracht tussen salaris vrijwilligerscoördinatie en salaris algemene coördinatie. Het is voor sommige organisaties lastig gebleken om deze bedragen gesplitst aan te leveren. Daarom moeten deze gesplitste cijfers met enige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd. Zo hoeft het feit dat er bij BO 1-2 bedden geen bedrag is ingevuld bij salaris algemene coördinatie, niet te betekenen dat er geen vorm van algemene coördinatie is.

Tabel 6.1 Uitgaven gespecificeerd naar kostenpost per type organisatie (in %, gemiddeld en totaal) 2017

		PZTh onbetaald N = 15	PZTh betaald N = 61	BO 1-2 bedden N = 3	BO >2 bedden N = 37	BTH N = 47	HCH N = 4	Totaal N = 167
Salaris vrijwilligerscoördinatie	#		53	1	28	34	4	120
	%		53%	50%	26%	23%	24%	29%
	gem		€ 33.151	€ 132.000	€ 88.576	€ 59.589	€ 35.251	€ 54.468
	tot		€ 1.757.013	€ 132.000	€ 2.480.114	€ 2.026.026	€ 141.005	€ 6.536.158
Salaris algemene coördinatie	#		24		24	22	2	72
	%		16%		21%	16%	8%	18%
	gem		€ 22.718		€ 84.555	€ 62.863	€ 23.505	€ 55.619
	tot		€ 545.243		€ 2.029.319	€ 1.382.992	€ 47.009	€ 4.004.563
Salariskosten secretariële ondersteuning	#		14		9	4	3	30
	%		2%		2%	1%	9%	1%
	gem		€ 3.742		€ 16.788	€ 16.078	€ 16.451	€ 10.571
	tot		€ 52.390		€ 151.088	€ 64.313	€ 49.353	€ 317.144
Overige salariskosten (bijv. huishoudelijke ondersteuning)	#			2	17	16	1	36
	%			6%	3%	2%	2%	2%
	gem			€ 7.245	€ 17.553	€ 12.048	€ 11.155	€ 14.356
	tot			€ 14.490	€ 298.400	€ 192.769	€ 11.155	€ 516.814
Activiteiten	#	15	52	2	28	37	2	136
	%	46%	9%	7%	6%	4%	7%	6%
	gem	€ 4.744	€ 6.014	€ 9.391	€ 19.710	€ 10.384	€ 20.464	€ 10.145
	tot	€ 71.154	€ 312.727	€ 18.782	€ 551.869	€ 384.208	€ 40.927	€ 1.379.667
Organisatie	#	15	47	1	32	35	2	132
	%	27%	10%	2%	7%	7%	7%	8%
	gem	€ 2.727	€ 7.283	€ 6.307	€ 20.789	€ 18.283	€ 19.766	€ 13.138
	tot	€ 40.902	€ 342.284	€ 6.307	€ 665.260	€ 639.902	€ 39.531	€ 1.734.186
Vaste huisvestingskosten	#	1	27	3	31	39	2	103
	%	0%	2%	13%	12%	18%	8%	13%
	gem	€ 450	€ 2.923	€ 11.495	€ 37.748	€ 39.248	€ 24.152	€ 27.796
	tot	€ 450	€ 78.909	€ 34.484	€ 1.170.193	€ 1.530.661	€ 48.304	€ 2.863.001
Variabele huisvestingskosten	#	1	13	3	26	37	1	81
	%	1%	0%	4%	6%	9%	1%	6%
	gem	€ 1.100	€ 1.270	€ 3.806	€ 22.165	€ 21.481	€ 5.785	€ 17.357
	tot	€ 1.100	€ 16.505	€ 11.419	€ 576.302	€ 794.794	€ 5.785	€ 1.405.905
Afschrijving gebouwen/ verbouwingen	#				13	15	1	29
	%				4%	4%	6%	3%
	gem				€ 30.241	€ 20.537	€ 36.373	€ 25.433
	tot				€ 393.139	€ 308.050	€ 36.373	€ 737.562
Afschrijving Inventaris	#	1	10	1	12	25	2	51
	%	0%	0%	0%	1%	5%	10%	3%
	gem	€ 150	€ 1.080	€ 154	€ 9.324	€ 18.169	€ 30.244	€ 12.504
	tot	€ 150	€ 10.801	€ 154	€ 111.886	€ 454.218	€ 60.487	€ 637.696
Verzorging	#	1		2	25	38	2	68
	%	3%		1%	5%	6%	17%	5%
	gem	€ 4.520		€ 1.533	€ 18.023	€ 13.055	€ 48.032	€ 15.446
	tot	€ 4.520		€ 3.065	€ 450.577	€ 496.077	€ 96.063	€ 1.050.302
Overige kosten	#	10	28	3	30	33	1	105
	%	20%	4%	15%	4%	4%	0%	4%
	gem	€ 3.120	€ 4.384	€ 13.293	€ 12.249	€ 11.739	€ 1.366	€ 9.048
	tot	€ 31.198	€ 122.751	€ 39.880	€ 367.456	€ 387.393	€ 1.366	€ 950.044
Incidentele uitgaven	#	4	9	1	10	10		34
	%	2%	2%	0%	3%	1%		2%
	gem	€ 927	€ 8.443	€ 1.000	€ 29.136	€ 8.470		€ 13.434
	tot	€ 3.708	€ 75.987	€ 1.000	€ 291.359	€ 84.697		€ 456.751
Totaal	#	15	61	3	37	47	4	167
	%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
	gem	€ 10.212	€ 54.338	€ 87.194	€ 257.756	€ 186.087	€ 144.340	€ 135.268
	tot	€ 153.182	€ 3.314.610	€ 261.581	€ 9.536.962	€ 8.746.100	€ 577.358	€ 22.589.793

6.2 Kosten 2017 versus voorgaande jaren

Kostenstijging in 2017 De gemiddelde totale uitgaven zijn met 2% gestegen ten opzichte van 2016. Er zijn wel onderlinge verschillen, zowel binnen kostensoorten als tussen typen organisaties.

Kosten van verblijf per dag In 2016 is voor het eerst het totaal aantal dagen verblijf in het hospice uitgevraagd, om de kosten van verblijf per dag te kunnen berekenen. De gemiddelde kostprijs per dag verblijf van BTH's is in 2017 € 167,= (in 2016 was het € 162,=). Omdat slechts 15% van de BO's de gegevens gesplitst aanlevert, is dit bedrag voor BO's voor deze rapportage niet berekend.

Tabel 6.2 Gemiddelde uitgaven 2011 – 2017

		PZTh onbetaald	PZTh betaald	BO 1-2 bedden	BO >2 bedden	BTH	HCH	Totaal
Salaris coördinator	2012		€ 31.946	€ 66.663	€ 100.328	€ 85.274	€ 69.755	€ 53.463
	2013		€ 27.561	€ 98.122	€ 85.544	€ 83.019	€ 46.345	€ 53.546
	2014		€ 28.095	€ 66.322	€ 74.924	€ 60.085	€ 44.168	€ 50.557
	2015		€ 28.144	€ 115.000	€ 63.311	€ 61.974	€ 44.154	€ 48.247
	2016		€ 32.182	€ 114.000	€ 76.886	€ 57.252	€ 42.371	€ 52.738
Verschil 2016-2017	%		-7%	16%	13%	6%	-26%	4%
Vaste huisvesting	2012	€ 1.835	€ 3.663	€ 8.518	€ 33.956	€ 51.409	€ 92.601	€ 34.290
	2013	€ 1.732	€ 4.127	€ 11.955	€ 37.253	€ 49.525	€ 80.087	€ 33.277
	2014		€ 3.458	€ 10.097	€ 38.310	€ 47.834	€ 50.315	€ 32.353
	2015	€ 595	€ 3.074	€ 10.684	€ 33.253	€ 44.642	€ 44.222	€ 25.491
	2016	€ 680	€ 3.521	€ 10.319	€ 34.467	€ 45.055	€ 55.738	€ 29.588
Verschil 2016-2017	%	-34%	-17%	11%	10%	-13%	-57%	-6%
Variabele Huisvesting	2012	€ 819	€ 1.669	€ 5.699	€ 25.691	€ 21.852	€ 45.400	€ 22.719
	2013	€ 607	€ 1.905	€ 4.929	€ 25.380	€ 25.571	€ 44.876	€ 21.900
	2014	€ 2.326	€ 1.352	€ 3.829	€ 22.726	€ 21.132	€ 51.141	€ 19.322
	2015	€ 143	€ 332	€ 4.036	€ 21.326	€ 22.381	€ 60.189	€ 18.640
	2016	€ 1.476	€ 736	€ 3.038	€ 24.976	€ 19.915	€ 63.940	€ 21.689
Verschil 2016-2017	%	-25%	73%	25%	-11%	8%	-91%	-20%
Activiteiten	2012	€ 4.487	€ 5.503	€ 12.473	€ 20.052	€ 11.983	€ 19.076	€ 10.595
	2013	€ 7.826	€ 5.632	€ 18.123	€ 21.454	€ 11.764	€ 16.057	€ 11.072
	2014	€ 7.248	€ 6.723	€ 8.458	€ 17.992	€ 11.762	€ 17.243	€ 10.851
	2015	€ 6.682	€ 5.412	€ 10.726	€ 18.190	€ 11.470	€ 11.786	€ 10.104
	2016	€ 4.474	€ 5.275	€ 12.715	€ 18.067	€ 11.220	€ 14.956	€ 9.557
Verschil 2016-2017	%	6%	14%	-26%	9%	-7%	37%	6%
Organisatie	2012	€ 2.918	€ 5.665	€ 8.030	€ 22.764	€ 20.074	€ 27.326	€ 13.391
	2013	€ 2.700	€ 5.733	€ 5.385	€ 26.634	€ 17.632	€ 26.801	€ 12.583
	2014	€ 3.689	€ 5.793	€ 9.632	€ 23.057	€ 18.691	€ 11.053	€ 12.604
	2015	€ 3.748	€ 4.899	€ 5.960	€ 20.251	€ 21.151	€ 19.811	€ 12.486
	2016	€ 2.683	€ 7.194	€ 4.974	€ 20.171	€ 13.870	€ 61.340	€ 13.668
Verschil 2016-2017	%	2%	1%	27%	3%	32%	-68%	-4%
Afschrijving gebouwen/verbouwingen	2016				€ 33.805	€ 23.601	€ 38.546	€ 31.567
	2017				€ 30.241	€ 20.537	€ 36.373	€ 25.433
Verschil 2016-2017	%				-11%	-13%	-6%	-19%
Afschrijving inventaris	2016	€ 110	€ 442	€ 1.221	€ 10.025	€ 15.728	€ 21.072	€ 11.942
	2017	€ 150	€ 1.080	€ 154	€ 9.324	€ 18.169	€ 30.244	€ 12.504
Verschil 2016-2017	%	36%	145%	-87%	-7%	16%	44%	5%
Verzorging	2012		€ 5.207	€ 3.632	€ 12.801	€ 15.944	€ 31.480	€ 15.808
	2013			€ 2.721	€ 16.083	€ 15.173	€ 39.293	€ 18.365
	2014			€ 1.996	€ 15.163	€ 14.333	€ 41.354	€ 17.694
	2015			€ 1.891	€ 13.659	€ 15.186	€ 20.681	€ 14.640
	2016			€ 1.876	€ 16.379	€ 13.753	€ 17.695	€ 14.649
Verschil 2016-2017	%		€ 4.520	€ 1.533	€ 18.023	€ 13.055	€ 48.032	€ 15.446
				-18%	10%	-5%	171%	5%
Secretariële ondersteuning	2012	€ 2.089	€ 4.383	€ 3.742	€ 11.734	€ 8.712	€ 22.340	€ 8.565
	2013		€ 6.246		€ 12.342	€ 844	€ 25.807	€ 11.138
	2014	€ 937	€ 5.534		€ 20.151	€ 2.632	€ 37.933	€ 11.521
	2015	€ 415	€ 4.575		€ 9.538	€ 8.154	€ 20.821	€ 7.303
	2016	€ 1.600	€ 8.728		€ 16.186	€ 9.831	€ 23.244	€ 12.506
Verschil 2016-2017	%		€ 3.742		€ 16.788	€ 16.078	€ 16.451	€ 10.571
			-57%		4%	64%	-29%	-15%
Overig	2012	€ 2.930	€ 3.257	€ 9.707	€ 20.688	€ 12.403	€ 156.416	€ 17.342
	2013	€ 2.336	€ 2.685	€ 8.384	€ 14.948	€ 27.708	€ 23.739	€ 12.172
	2014	€ 2.575	€ 4.057	€ 6.723	€ 11.573	€ 18.843	€ 20.526	€ 10.074
	2015	€ 3.455	€ 3.239	€ 10.467	€ 12.948	€ 19.708	€ 6.338	€ 10.116
	2016	€ 4.517	€ 3.299	€ 9.224	€ 14.456	€ 15.631	€ 39.491	€ 11.100
Verschil 2016-2017	%	€ 3.120	€ 4.384	€ 13.293	€ 12.249	€ 11.739	€ 1.366	€ 9.048
		-31%	33%	44%	-15%	-25%	-97%	-18%
Incidentele uitgaven	2012	€ 2.100	€ 5.561	€ 750	€ 12.959	€ 42.538	€ 14.028	€ 18.227
	2013	€ 1.875	€ 2.625	€ 16.000	€ 51.759	€ 8.794	€ 5.963	€ 18.650
	2014	€ 852	€ 1.916	€ 10.529	€ 13.644	€ 7.631	€ 27.054	€ 9.930
	2015	€ 2.359	€ 3.012	€ 6.405	€ 7.092	€ 11.322	€ 2.930	€ 5.056
	2016	€ 2.329	€ 3.652	€ 6.070	€ 14.876	€ 12.000	€ 18.567	€ 8.939
Verschil 2016-2017	%	€ 927	€ 8.443	€ 1.000	€ 29.136	€ 8.470		€ 13.434
		-60%	131%	-84%	96%	-29%		50%
Totaal	2012	€ 9.214	€ 45.361	€ 82.943	€ 219.793	€ 204.110	€ 338.428	€ 122.530
	2013	€ 11.700	€ 48.047	€ 99.943	€ 268.576	€ 202.340	€ 235.576	€ 125.204
	2014	€ 11.949	€ 50.700	€ 92.881	€ 229.819	€ 196.549	€ 226.236	€ 127.558
	2015	€ 12.794	€ 53.185	€ 88.069	€ 231.371	€ 187.203	€ 197.805	€ 126.836
	2016	€ 10.341	€ 55.058	€ 69.883	€ 242.689	€ 180.358	€ 298.994	€ 132.056
Verschil 2016-2017	%	€ 10.212	€ 54.338	€ 87.194	€ 257.756	€ 186.087	€ 144.340	€ 135.268
		-1%	-1%	25%	6%	3%	-52%	2%

6.3 Tekort en overschot

Resultaat op basis van eigen opgave Er is een splitsing gemaakt van het exploitatieresultaat exclusief en inclusief giften, donaties en bijdragen Vriendenstichtingen. Exclusief deze aanvullende gelden geeft 59% van alle organisaties aan een tekort te hebben. Inclusief de aanvullende bijdragen daalt dat percentage naar 29%. Als we de (gemiddelde) saldi afzetten tegen de uitgaven zien we dat de organisaties gezamenlijk een tekort hebben van 12% (exclusief). Wanneer de giften, donaties en bijdragen Vriendenstichtingen hierbij wordt opgeteld, wordt het tekort opgevuld en is er sprake van een overschot van 5%.

Tabel 6.3 Exclusief giften, donaties en bijdragen Vriendenstichtingen in 2017

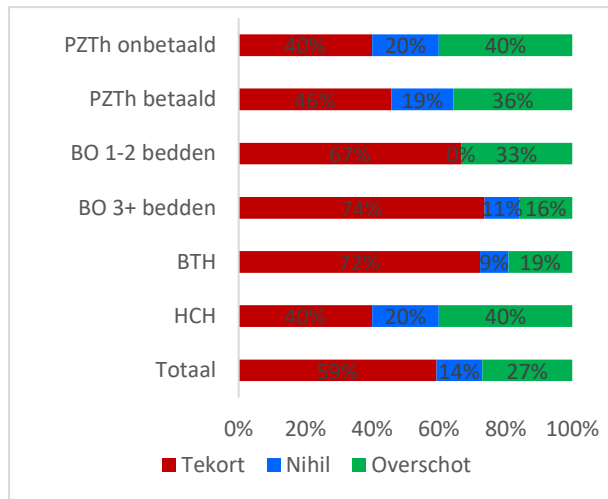
Resultaat (eigen opgave)		PZTh	PZTh	BO	BO	BTH	HCH	Totaal
		onbetaald N = 15	betaald N = 59	1-2 bedden N = 3	>2 bedden N = 38	N = 47	N = 5	N = 167
Tekort	#	6	27	2	28	34	2	99
	%	40%	46%	67%	74%	72%	40%	59%
	€	€ -4.422	€ -328.991	€ -28.961	€ -1.317.719	€ -1.655.482	€ -129.862	€ -3.465.437
	gem	€ -737	€ -12.185	€ -14.481	€ -47.061	€ -48.691	€ -64.931	€ -35.004
Nihil	#	3	11		4	4	1	23
	%	20%	19%	0%	11%	9%	20%	14%
Overschot	#	6	21	1	6	9	2	45
	%	40%	36%	33%	16%	19%	40%	27%
	€	€ 15.425	€ 268.135	€ 1.365	€ 171.830	€ 270.371	€ 34.274	€ 761.400
	gem	€ 2.571	€ 12.768	€ 1.365	€ 28.638	€ 30.041	€ 17.137	€ 16.920
Saldo	Tot	€ 11.003	€ -60.856	€ -27.596	€ -1.145.889	€ -1.385.111	€ -95.588	€ -2.704.037
	gem	€ 734	€ -1.031	€ -9.199	€ -30.155	€ -29.470	€ -19.118	€ -16.192
% v/d uitgaven	%	7%	-2%	-11%	-12%	-16%	-13%	-12%

Tabel 6.4 Inclusief giften, donaties en bijdragen Vriendenstichtingen in 2017

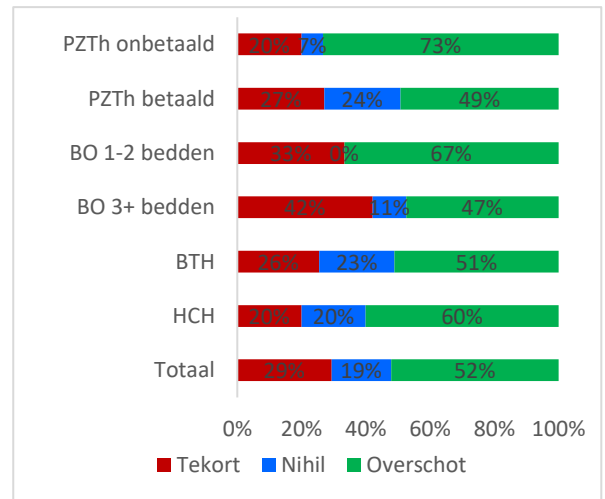
Resultaat (eigen opgave)		PZTh	PZTh	BO	BO	BTH	HCH	Totaal
		onbetaald N = 15	betaald N = 59	1-2 bedden N = 3	>2 bedden N = 38	N = 47	N = 5	N = 167
Tekort	#	3	16	1	16	12	1	49
	%	20%	27%	33%	42%	26%	20%	29%
	€	€ -893	€ -178.717	€ -1.287	€ -178.130	€ -230.656	€ -71.741	€ -661.424
	gem	€ -298	€ -11.170	€ -1.287	€ -11.133	€ -19.221	€ -71.741	€ -13.498
Nihil	#	1	14	-	4	11	1	31
	%	7%	24%	0%	11%	23%	20%	19%
Overschot	#	11	29	2	18	24	3	87
	%	73%	49%	67%	47%	51%	60%	52%
	€	€ 24.851	€ 280.877	€ 15.365	€ 458.917	€ 818.548	€ 263.508	€ 1.862.066
	gem	€ 2.259	€ 9.685	€ 7.683	€ 25.495	€ 34.106	€ 87.836	€ 21.403
Saldo	Tot	€ 23.958	€ 102.160	€ 14.078	€ 280.787	€ 587.892	€ 191.767	€ 1.200.642
	gem	€ 1.597	€ 1.732	€ 4.693	€ 7.389	€ 12.508	€ 38.353	€ 7.189
% v/d uitgaven	%	16%	3%	5%	3%	7%	27%	5%

Resultaat op basis van inkomsten/uitgaven Er moet rekening mee worden gehouden dat sommige organisaties een mix vormen van thuis/hospice en/of vrijwilligers/beroepskrachten, en dat daardoor zuivere toewijzing van kosten en opbrengsten extra lastig is.

Figuur 6.2 Exclusief giften, donaties en bijdragen Vriendenstichting

Figuur 6.3 Inclusief giften, donaties en bijdragen Vriendenstichting

Deze weergave gaat over de verdeling van het aantal organisaties binnen type organisatie, naar het saldo van hun exploitatieresultaat. Voor de hoogte van de bedragen van de gemiddelde tekorten en overschotten verwijzen we naar de vorige pagina.

6.4 Ontwikkeling inkomsten/uitgaven 2012-2017

Inkomsten gestegen De totale gemiddelde inkomsten zijn bij alle typen organisaties hoger in vergelijking met voorgaande jaren.

Tabel 6.5 Ontwikkeling gemiddelde inkomsten 2012 – 2017 per type organisatie

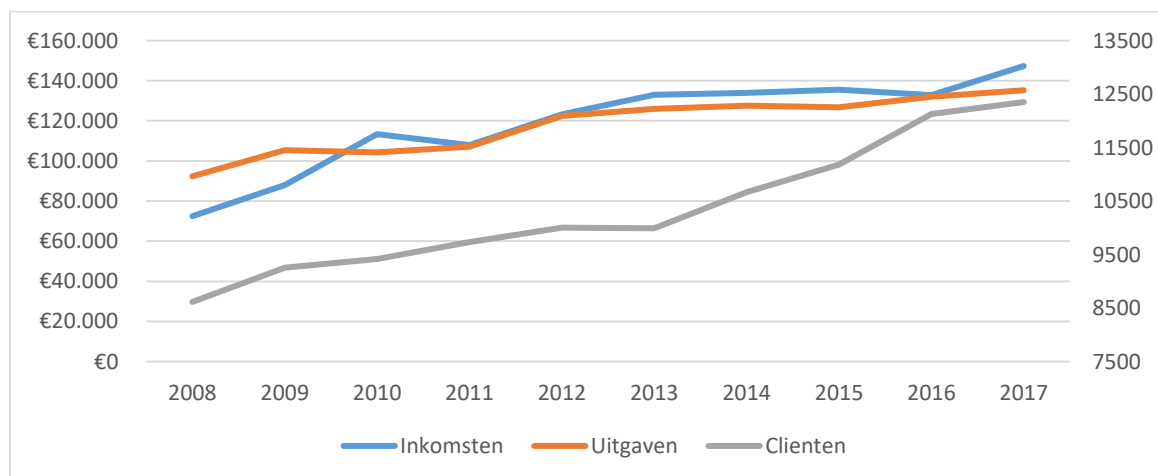
		PZTh	BO	BTH	HCH	Totaal
2012	gem	€ 39.039	€ 216.189	€ 225.790	€ 222.845	€ 123.274
2013	gem	€ 38.590	€ 255.342	€ 235.492	€ 222.787	€ 132.938
2014	gem	€ 40.767	€ 221.802	€ 225.279	€ 199.518	€ 134.034
2015	gem	€ 40.284	€ 236.044	€ 197.367	€ 230.914	€ 135.585
2016	gem	€ 43.616	€ 227.395	€ 194.369	€ 225.408	€ 132.851
2017	gem	€ 49.448	€ 244.437	€ 206.675	€ 317.260	€ 147.366
verschil 2016-2017	%	13%	7%	6%	41%	11%

Iets meer uitgegeven De organisaties hebben in 2017 iets meer uitgegeven dan vorig jaar met uitzondering van HCH's. Dat het voor HCH's moeilijk is de kosten voor beroepsmatige zorg te splitsen van het vrijwilligersdeel zal dit percentage mogelijk beïnvloeden.

Tabel 6.6 Ontwikkeling gemiddelde uitgaven 2012 – 2017 per type organisatie

Uitgaven		PZTh	BO	BTH	HCH	Totaal
2012	gem	€ 34.209	€ 196.428	€ 204.110	€ 338.428	€ 122.530
2013	gem	€ 36.840	€ 246.872	€ 202.340	€ 235.576	€ 126.030
2014	gem	€ 40.267	€ 215.404	€ 196.549	€ 226.236	€ 127.558
2015	gem	€ 41.629	€ 214.839	€ 187.203	€ 197.805	€ 126.836
2016	gem	€ 43.291	€ 224.965	€ 180.358	€ 298.994	€ 132.056
2017	gem	€ 45.933	€ 246.385	€ 186.087	€ 144.340	€ 135.268
verschil 2016-2017	%	6%	10%	3%	-52%	2%

Figuur 6.4 Ontwikkeling inkomsten, uitgaven en cliënten 2008-2017

Bijlage 1 Kengetallen per provincie

Tabel 1.1 Aantal organisaties per provincie

	Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland
PZTh	1	1	1	19	3	7	14	6	10	5	1	11
BO		2	4	5	1		2	6	3	4	3	13
BTH	4	1		5	3	4	4	7	7	3		11
HCH				2		1	1	2				
PU				2		1	2			1		1
Totaal	5	4	5	33	7	13	23	21	20	13	4	36

Tabel 1.2 Aantal cliënten en vrijwilligers en bedbezetting in 2017 per provincie

Kerngetallen provincie		Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland
Cliënten	tot	243	185	452	1605	289	931	1402	1578	1084	642	313	2185
Vrijwilligers	tot	331	276	418	1441	409	714	1076	1544	839	730	230	2192
bedbezetting	%	85%	48%	78%	70%	70%	78%	64%	76%	63%	82%	74%	75%

Tabel 1.3 Aantal ondersteunde cliënten in 2017 per type organisatie en provincie

	Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland
PZTh	65	61	62	692	108	535	970	415	504	118	111	359
BO		89	390	330	75		184	656	192	359	202	986
BTH	178	35		327	106	178	75	288	388	86		760
HCH				173		79	88	219				
PU				83		139	85			79		80
Totaal	243	185	452	1605	289	931	1402	1578	1084	642	313	2185